

ERDÉLYI LAJKA

3 Lei

Taxa postală plătită în numerar
— adrețată Dir. Gen. PTT No.

T. „Otthon” Irók és Hirlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet körút 9—11
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 264 (1132) sz. * Szerda, 1935 december 11

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Goga és Mihalache rendkívül éles összetűzése a parlamentben

Ianculescu a vihar hevében arculütötte Dobrescut mire az elnök
szünetet rendelt el

Bucuresti. Saját tud. A kamara hétfő délutáni ülésén Armand Calinescu nemzeti-parasztpárti volt belügyi alminiszter interpellálta a kormányt a szélső jobboldali mozgalmak miatt.

— A kormány, — mondotta. — megalakulásakor nagyban hangoztatta a szélsőséges irányzatok megfékezésének szükségességét, sőt a cél elérésére törvényt is szavaztatott meg, az államvédelem törvényét. Általános meglepetésre azonban a törvény alkalmazása helyett különös tüneteknek voltunk tanui. Legelőször is kicsérélték a belügyi alminisztert, az állambiztonságügy főnökét, aki addig a kormány eredeti politikájának leghevesebb védelmezője volt. Aztán egymást követték az incidensek, amelyeket a szélsőséges szervezetek idéztek elő. — mondotta és eseteket sorol fel s megemlíti, hogy a cenzura nem akadályozza meg a szélsőséges irányzatok röpiratok terjesztését.

— Ilyen körülmények között tisztelettel meginterpellálom a kormányt: megváltoztatta politikáját? Oly gyöngye volt a kegyeletérzése Ducával szemben, hogy ennyire könnyen elhagyta az ő politikai irányvonalát? Vagy pedig a kormány nem érzi magát elég erősnek, hogy végrehajtja az államvédelmi törvényt? Bármint van is, a kialakult helyzet nagy veszéllyel fenyegeti állami létünk nyugodt fejlődését. Kérem tehát a kormányt: bocsássa rendelkezésemre az államvédelmi törvény kihirdetése óta történt incidensek kimutatását, azokról az esetekről, amelyekben bírósági eljárást indítottak és kimutatást a megtorló intézkedésekről, illetve büntetésekről.

Goga folytatja tegnapi beszédét
s közben összeszólalkozott Mihalacheval.

Napirenden Goga Octavian folytatta a múlt ülésen megkezdett nagy válaszfelirati beszédét. Különösen a parasztállam politikai programjának elemzésével foglalkozott. Nagyon fölényesen bánt Mihalacheval és félművelt emberként kezelte. Mihalache azonban mindig élesen és talpraesetten visszavágott. Egy ízben így szólt Goga a nemzeti-parasztpárti vezérhez:

— Hagyja kérem, hadd fejezzem be a mondatot, mert literális aggályaim vannak.

Mire Mihalache:

— Azt hiszem, önnek inkább liberális, mint literális aggályai vannak.

Goga: Nekem irodalmi skrupulusaim voltak már akkor, mikor ön még az abc-nél tartott!

Mihalache: Miért nem említi azt az időt, mikor én a lövészárkokban voltam, ön pedig Ollentában önkénteskedett?

Aurel Dobrescu közbejött: Megszökött a frontról!

Goga: Szégyentelenül hazudik!

Aurel Dobrescu: Ön milliókat vesz fel Micától!

Erre óriási láрма tört ki. A parlamenti blokk és a nemzeti-parasztpárt kölcsönösen szidalmazták egymást. A képviselők egymásnak rohantak és a kváziorok alig bírták őket szétválasztani. Már csendesülni látszott a vi-

har, mikor Ianculescu, a parlamenti-blokk tagja odalépett Dobrescuhoz és arculütötte.

Fotino elnök felfüggesztette az ülést.

Az újramegnyitás után rendreutasította

Érdekes fordulat az olasz-abesszin ügyben

Mussolini elfogadja, de a négus visszautasítja az angol-francia béketervet

Rómából jelentik: Az olasz főváros politikai köreiből egyre erősödik az a meggyőződés, hogy Mussolini a párizsi béketervet

elfogadja a tárgyalások alapjául,

de csak bizonyos fenntartásokkal. A Duce ezt elsősorban abban a föltevésben teszi, hogy erre az eljárásra a Népszövetség az olajmegtartás elhalasztásával válaszol.

Hivatalos helyen hangoztatják, hogy olasz kormánykörök tartózkodnak az állásfoglalástól addig, amíg hivatalosan nem közölték velük a békejavaslatokat. Azt, hogy Olaszország a béketerv elfogadásával egyidőben az ellenségeskedést is beszüntetné, — beavatottak nem tartják valószínűnek.

Lenéző mosoly.

Addisz-Abeaból jelentik: Az angol-francia béketerv hírére abesszin kormánykörökben hűvösen, sőt: lenéző mosollyal fogadták. Egy magasrangú abesszin tisztviselő kijelentette, hogy a megoldási terv elfogadhatatlan ebben a formájában. Abesszinia nem járulhat hozzá ahhoz, hogy átengedjék Olaszországnak Tigre egy részét és gyarmati területének hatalmas sávját.

Petterson Londonba vitte
a párizsi béketervet.

Londonból jelentik: Petterson, aki Laval és Hoare kibontakozási tervével Londonba utazott, szerdán visszatér Párizsba, hogy Wansittard angol külügyi államtitkárral közölje a keddi minisztertanács határozatát. Általános nézet az, hogy a minisztertanács hozzájárul a tervhez, s akkor azt haladéktalanul Róma, Genf és Addisz-Abeba elé terjesztik. Londoni körökben hangoztatják, hogy a megoldásnak a négus számára is elfogadhatónak kell lennie. Austen Chamberlain ugyan az alsóházban legutóbb annak a felfogásának adott kifejezést, hogy amit a Népszövetség elfogadhat, azt a négusnak is el kell fogadnia, mert Abesszinia nem kifogástalan tagja a Népszövetségnek!

Mit nem adnak meg Mussolininek?

Londonból jelentik: Párizsi és londoni lapértésülések szerint Hoare és Laval ajánlata csaknem teljesen figyelembe vette Olaszország kívánásait, csupán azt az egyet ejtette el,

Debrescut, Ianculescut pedig fegyelmi bizottsághoz utasította. Majd Goga folytatta beszédét.

Igyekezett magyaroztatni azt annak, hogy miért nem volt katoná, aztán tovább támadta a parasztállam tervezetét. Azzal vádolta a nemzeti-parasztpárt vezetőit, hogy semmi közük a parasztsághoz. Hogy szakadék van a vezetők között. Mire Mihalache azt válaszolta, hogy Gogának régebbi s jelenlegi politikai magatartása között van szakadék s midőn Goga Mihalachenak szellemi színvonala fölött gúnyolódott, Mihalache így felelt:

— Elég szellemi teljesítmény, hogy én az egyszerű tanító, megalapítottam a legfélelmetesebb politikai hatalmat az országban.

Goga: Hogy ez mekkora hatalom, azt a jövő mutatja meg.

hogy folyosót kapjon Eritrea és Szomál közvetlen összeköttetésére.

Az a terület, amit Abesszinianak át kellene engednie, 390 ezer négyzetkilométer; ebből a területből körülbelül a fele rész olasz fennhatóság alá kerülne, a többi pedig a négus fennhatósága alatt maradna. Az abesszin fennhatóság azonban valójában csak névleges lenne, s Olaszország ott ép úgy berendezkedhetne, mint a saját uralma alá eső Tigrében, Danakiliban és Ogadenben.

A békeengedmények messze túlmennek az 5-ös bizottság szeptemberi javaslatain. Ez kétszer akkora terület, mint az Anglia által eredetileg jóváhagyott területi módosítás.

A Reuter római levelezője szerint az olasz fővárosban úgy tudják, hogy Mussolini a párizsi tervet elfogadja a tárgyalások alapjául. Annyi mindenesetre megállapítható, hogy Olaszország a legnagyobb jóindulattal szándékosan kezelni a javaslatot. Ha tehát a javaslat tartalmazza azt a minimumot, melyet Olaszország elfogadhat, a megegyezés reménye jogosult.

Összehívták a Népszövetség tanácsát.

Genéből jelentik: A Népszövetség ülészakát, — mint ismeretes — az olasz-abesszin viszállyra való tekintettel nem rekészítették be, csak az üléseket napolták el. Most december 17-re összehívták a tanács ülését, melynek egyetlen tárgya az iraki asszirok ügye lesz. Beavatottak azonban úgy tudják, hogy a Népszövetség tanácsa ezzel az ügygel együtt foglalkozni fog az abesszin viszálly kérdésével is. Ennek célja állítólag az, hogy Laval és Hoare legújabb javaslatát a Népszövetség elé tárják.

Hoare elutazott Svájcba.

Berlinből jelentik: Hoare angol külügyminiszter a felsőengadini Zuozba utazott. Hoare két hetet szándékosan itt tölteni.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Északi, északkeleti szél, helyenként még eső, hó várható. A hőmérséklet lassan csökken. A magasabb hegyeken megszűnik az olvadás s a hó egyreze megmarad.

Az Országos Magyar Párt jogügyi osztálya megvitatta a felmerült jogi kérdéseket

Cluj. Sajtó tud. A Magyar Párt jogügyi osztálya ülést hívott össze, amelyen nagyfontosságú ügyeket tárgyaltak meg. Jelen volt az ülésen dr. Incédy-Johsman Ödön ügyv. alelnök és dr. Deák Gyula főtitkár.

Az ülést dr. Roth Hugó, a jogügyi osztály elnöke nyitotta meg. Megemlíti, hogy a jogügyi szakosztály látszólag régóta nem tartott ülést, mert úgy látta, hogy a tagozatok szakosztályai általában törekedtek megoldani a felvetődött jogi kérdéseket. Az utóbbi időben — jelenti ki az elnök — a tisztviselők elbocsátása, a különböző törvényjavaslatok olyan általános érdeklődést keltettek, hogy a felszínre, amelyek a magyar kisebbséget a legsúlyosabban érintik. Ennek folytán a Magyar Párt jogügyi osztálya részéről is fokozottabb tevékenységet kell kifejteni.

Dr. Soós István ügyvéd, oradeai elnök emelkedett ezután szólásra, aki rövid előadást tartott „A közigazgatási bírászkodás a Comitutul Local és Comitutul Central de Revizuire előtt” cím alatt. Hozzászólottak az előadáshoz dr. Nagy László (Cluj), dr. Paretz György (Arad), dr. Fazakas János és dr. Péterffy Jenő (Cluj). Elnök felkérésére dr. Péterffy Jenő a közigazgatási bírászkodás felsőbb fórumainak a működését ismerteti.

Végül dr. Paretz György tartja meg „A közigazgatási törvényjavaslat, különös figyelemmel a kisebbségek szempontjaira” című előadását.

Az előadók beszédei után az elnök és a szakosztály köszönetüket és elismerésüket fejezik ki az értékes előadásokért.

Ezután az elnök felkérésére a jegyző felolvassa a bekebelezésre indítványozott tagok neveit: dr. Markovits Manó ügyv. főispán, a bihormegyei tagozat elnöke, dr. Gyöngyössi István ügyv. bihormegyei főügyész, dr. Patzkó Elemér oradeai ügyvéd, dr. Kalas László Oradea, dr. Czeglédy Miklós ügyvéd Oradea, dr. Faragó Viktor ügyvéd, dr. Asztalos Sándor ügyvéd, dr. Baczó Gábor, dr. Sinkó István és dr. Szathmáry János Clujról.

A szakosztály az előterjesztés után az indítványozott tagok bekebelezését egyhangulag elfogadja.

Az indítványok során dr. Péterffy Jenő kéri, hogy a megjelent új törvényeket és rendeleteket a szakosztály fordíttassa le és hozza az újságok révén magyar nyelven is a magyar nemzetiségű polgárok tudomására.

Dr. Gabányi Imre ezután kéri, hogy időnként ügyvédi értekezletet hívjanak össze, amelyeken a megjelenő törvények és rendeletek

kisebbséget érdeklő rendelkezései képezzék a megbeszélés tárgyát.

Utóljára dr. Zagoni István szerkesztő, a Keleti Újság munkatársa indítványozza egy bizottság kiküldését azzal a megbízással, hogy rövid időn belül ez a bizottság tegyen előterjesztést az Országos Magyar Párt elnökségére.

A Magyar Párt ineni tagozatának tisztújító közgyűlése

Vasárnap délelőtt tartotta meg a Magyar Párt ineni tagozata tisztújító közgyűlést a Központi Szálloda nagytermében, nagyszámu magyar választó előtt. Aradról megjelentek: dr. Paretz Béla pártelnök, dr. Szuchy Pál, Lantos Miska és Fényes Lóránd központi kiküldöttek. A központi kiküldötteket Hauser Sándor, ny. ezredes, ügyvezető elnök fogadta, ki a gyűlést megnyitotta s előterjesztette az intézőbizottság által jelölt tisztsíkat, melyet a közgyűlés egyhangu lelkesedéssel a következőként választott meg: elnök: báró Solymossy Tibor, alelnök: Demeter Balázs, titkár és pénztárnok: Kovács Ödön és Molnár Kálmán. Választmányi tagokul a következők választottak: Rezmann János,

* Idegesség, fejfájás, álmatlanság, reggelt rosszullet, levertség, bágyadtság, szédülés esetében a természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőszervek hiányos működéséből eredő zavarok nagy részét azonnal megszünteti, az étvágyat erősen fokozza s visszaadja a testnek és szellemnek régi frissességét. Az orvosok ajánlják.

nek a megjelenő törvények- és rendeletekről és melyik a legcélravezetőbb út, hogy felvilágosítsuk a nagyközönséget?

A szakosztály dr. Zagoni indítványát elfogadja és a bizottság elnökéül dr. Ujvárosi Miklóst, tagoknak dr. Gabányi Imrét, dr. Péterffy Jenőt és dr. Fazakas Jánost választja meg.

Berta Pál ellenőrök, Znorovszky Ferenc, Czako Antal, Gód János, Tokai János, ifj. Jakab György és Ferenczi Károly.

A megejtett választás után dr. Paretz Béla pártelnök ismertette a tagozat feladatát, annak jövőbeli tevékenységét, a kisebbségi élet dik-tálta összetartás és együttműködés szükségességét. Kitért kisebbségi életünk mai állására is. Az állammal szembeni lojalitásunk kihangsúlyozása mellett jogaink igénylésével kívánunk élni a jövőben is — fejezte be beszédét. Az elnök beszéde a hallgatóságra lenyűgöző hatással volt s színni nem akaró tapsal honorálta a párt elnökét. Gyűlés után közös ebéd volt, mely az esti órákig nyult ki.

BORT

a legjobbat Wurst utódánál kap Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand 7/b
1 liter rizling 20, 16 lei | Furmint 26, 32 lei
Valódi ménesi vörös 36 lei.

Lemondott a spanyol kormány

Madridból jelentik: A spanyol kormány, amelynek Chapa Prieta volt a miniszterelnöke, lemondott. A lemondás előzménye az, hogy a spanyol képviselőház, a cortex, az állam terhére elkövetett sikkasztási ügy megvitatása során, amelyben Lerroux volt miniszterelnökkel együtt több politikai személyiség is bele van keverve, 116 szavazattal 48 ellenében megállapította Moreno Falvo államtitkár bűnösségét, Chapa Prieta ekkor még azt hangoztatta, hogy csak abban az esetben mond le, ha bizalmatlansági szavazatot kap, mivel azonban

több miniszter kijelentette, hogy kilép a kormányból, amelynek kiegészítése elvárhatóan akadályokba ütközött volna, végül az egész kormány beadta lemondását.

Herceg Liechtenstein Ferdinánd nem lépett be az abesszin hadseregbe. Vaduzból jelentik: Hivatalosan cáfolják azt a hírt, amely szerint herceg Liechtenstein Ferdinánd Afrikába utazott és beállt az abesszin hadseregbe. A herceg kizárólag vadászatra indult Afrikába.

ÁRVASÁG

írta: TARTALLY ILONA

Tekintve, hogy csak öt éves voltam akkor, alig volt fogalmam arról, mi az az árvaság? Mégis valami könnyeztető, fekete lebegés támadt gyermeklelkemben ettől a szótól. Mintha nagy sötét vitorlák dagadoznának körültem s a nagy sötét vitorlák arra valók, hogy elragadjanak valamit, ami miatt bekövetkezik az árvaság.

Két kis fiúra szakadt rá az árvaság akkori-
ban s én őket bámultam, mint az előttem újkeletű szó látható bizonyítékait. Voltak dolgok, melyekért irigyeltem őket, melyek pedig az árvasággal voltak kapcsolatban. Császi gyerekéssel vágódva gondoltam korlátlan szabadságukra.

Egész nap csavaroghattak! Kövér, zsírosarcú szakácsné volt a házuknál, aki mindenben a tekintetes mérnök úrra hivatkozott, a gyermekek apjára s akkor is a mérnök úrra kente a felelősséget, ha a gyerekek csavargásait hozta fel valaki.

Gondterhell, mindig izzadó ráncos homlokát kék kötényébe törülgette, vállát vonogatta, amint védőleg rátette kezét a kislány vállára:

— Hát hiszen csak addig tart ez, amíg... S apró behízott szemei könnyel teltek meg,

hogy nem tudott tovább beszélni az elérkezé-
nyüléstől. Persze, azért ebből mindenki meg-
érthette, hogy csak addig tart az aranyzabadság,
amíg majd a mérnök úr asszonyt hoz a házhoz...

En azonban nem értettem s még sötétebb,
még titokzatosabb lobogás kísérte képzeletemben
az árvaságot. Csak annyit sejtettem, hogy ez
nem állandó állapot s el kell jönnie az idő-
nek, amikor meg fog változni minden s ami
Hornyákné szerint siratni való újdonság lesz az
árvák életében.

Most már tudom, hogy nemesak az árvák
miatt könnyezett Hornyákné. Bár jó lélek volt,
de félt a friss energiától, mely az új asszonnyal
betoppan a házba s mindent elmozdít felforgat,
megújít. A rend egészen új irányt kap, szí-
nesebb, világosabb, állásfőbb lesz a ház élete,
könnyebb és tisztább a levegő, nemesebb és há-
tározottabb az élet-stílus.

Ezt meg kellett érezni annak, aki a válto-
zást várta.

Mert addig minden úgy állt a helyén,
ahogy a másik, a beteg asszony, az elkölözött
hagyta. Fáradt, poros álomosság nehezedett el a
bútorokon, a függönyökön és a szőnyegeken. A
A szegény haldoklónak bánat-ítatott pillantása
rárévelt a bútorokra, de tehetetlenül emelte fel
viasz-sápadt kezét, mintha intene a dolgok-
nak, hogy csak legyenek türelemmel

Majd... majd... — lihegte belül hang-
talanul és gyámoltalanul, rábízva mindent az
eljövendő percekre, melyekben történnie kell
valaminek.

Nélküle is...
A dolgok pedig eltespedten maradtak he-
lyükön, az idő rájuk ült s egyre szürkébbé és
fáradtabbá gyötörte azokat.

Azonban a két kis fiú... Az árvák...
Az árvák kinőttek ruháikat, a csuklójuk
kilátszott a kabát újjából s Hornyákné bizony
sokszor elengedte őket a faluba térdükön lyu-
kas harisnyával, fésületlenül, vagy fűzetlen ci-
pőben. Az arcukon s egész alakjukon eligazo-
dott az a valóság, hogy ők árvák. Ugy tapadt
rájuk az árvaság, mint valamely foglalkozás
nyoma. Tisztán lehetett látni: ez, ez a kék kö-
tényes, enyveskező ember: asztalos; emez itt, ez
az alacsony, bütykös újjú, beesett mellű, ez
szusztér... ezek pedig, ezek a nyurga szőke
fiúcskák: árvák.

Kerítések mellett álldögáltak, bekandikál-
tak a palánkokon, kimentek a libapásztorokhoz
vagy a páskumra a tehenek őrizőjéhez s néha
ebédelni is elfelejtettek. De megtörtént az is,
hogy a cigánysoron ténferegtek, hallgatva egyik-
másik serdülő purdó cincogását.

Hornyákné akárhányszor kipirultan, szu-
szugva loholt végig a falun s riadt arccal ér-
deklődött, merre van Pistuka, meg Lajoska,

Az elfo

Londonból
hétfőn este mi
elfogadta a párt
tente után a k
gol nagykövete
a francia korm
Szó van ar
esetleg már sze
pal előbb az
pontnál.

A lapok sze
sima lefolyású,
lenezte a békef
magáévá tette a
Hoare külügym

A Reuter p
kormány módó
kon. A kormár
nagykövetet, ho
érintkezésbe a

Az angol k
vaslatot még ke
Rómába, Genfb

A párizsi k
előnkben s k
pen ő közölje
felajánlotta
mi

Cs az Ola

Az c

Mogadisció
a vasárnapi és
rán jelentős ese
tást nyert, hog
be akarta kerít
A Girini uti cse
vezet az addisz
Gorahai felé, m
részről két izb
nyugatra fordú
Filtuig. Az ola
vonalat eddig e
lenül fedették
amikor Negelih
ták magukat az

mert a tekintet
A műremű
megtalálta a gy
sietett velük, h
lette. Büntudat
ilyenkor masza
gal.

De mi lehet
látni sehol az á
egyszerre eltűn
mellől, a páski
nek...

Nekem is h
öltözötten és ki
jük. A ház, a
melyben laktál
adott a mérnök
niok, most oly
Olyan nagyon
kai fénytelenek
iátszanak belől
alakú nyílás ké
akvárium áll s
Hosszan bámul
keztem az árvák

Hiszen hiál
Lajoskát nem l
kerítéshez áll

Az angol minisztertanács elfogadta a párizsi béke-tervet

Londonból jelentik: Az angol kormány hétfőn este minisztertanácsot tartott, amelyen elfogadta a párizsi béketervet. Ennek megörömté után a kormány utasította a párizsi angol nagykövetet, hogy értesítse a határozatról a francia kormányt.

Szó van arról, hogy a genfi 18-as bizottság esetleg már szerdán összeüljön, tehát egy nappal előbb az eredetileg megállapított időpontnál.

A lapok szerint a minisztertanács nem volt sima lefolyású, mert a kormány több tagja ellenezte a békeformulát. Hogy a kormány mégis magáévá tette a javaslatot, ez azért történt, hogy Hoare külügyminisztert ne hazudtolják meg.

A Reuter párizsi jelentése szerint az angol kormány módosításokat javasolt a békepontonkon. A kormány utasította a párizsi angol nagykövetet, hogy a módosítás ügyében lépjen érintkezésbe a francia külügyi hivattal.

Az angol kormány azt kívánja, hogy a javaslatot még kedd estig, egyidőben eljuttassák Rómába, Genfba és Addisz-Abeába.

A párizsi béketervet Eden ellenezte a legdélkebben s lehetetlennek tartotta, hogy éppen ő közölje a Népszövetséggel. Ezért

felajánlotta lemondását népszövetségi miniszteri tisztségéről.

A Daily Herald szerint Hoare megígérte Lavalnak, hogy ha a béketervet Mussolini elfogadja, ellenben a négus nem járul hozzá — Anglia Franciaországgal együtt az Olaszország elleni megkorlátozások felfüggesztését fogja javasolni.

A négus nem hajlandó elfogadni a békét.

Londonból jelentik: Abesszinia londoni követe közölte az angol kormánnyal, hogy a négus területi engedményekről még hallani sem akar.

A pápa karácsonyra fegyverszünetet kezdeményez.

Rómából jelentik: A Jour római tudóstója szerint Rómában a pápa békítő közbelépésére számítanak. Lehetségesnek tartják, hogy a Szentatya karácsonyra fegyverszünetet kezdeményez, ami lehetővé tenné, hogy a Népszövetség megvitassa a francia-angol béketervezetet.

A párizsi Le Matin jelentése szerint, római diplomáciai szakértők megvizsgálták a lehetőségeket és arra a megállapodásra jutottak, hogy a párizsi javaslat elutasítása lehetetlen, fenntartás nélküli elfogadása pedig kényes volna Olaszország belpolitikai és gyarmati helyzetére való tekintettel. Ezért Olaszország a közpítat választja és pedig tárgyalási alapul elfogadja a tervezetet.

Csak a véletlen mentette meg az olaszok balszárnyát a bekerítéstől

Az abesszinek nem hagyják magukat felfingere'ni

Mogadiscióból jelentik: A déli harctéren a vasárnapi és hétfői felderítő tevékenység során jelentős események derültek ki. Megállapítást nyert, hogy Deszta herceg ügyes fogással be akarta keríteni az olasz haderő balszárnyát. A Girini út csomópontjánál, melyen keresztül vezet az addisz-abebei útvonal is, nem ment Gorahai felé, melynek elhatározását abesszin részről két ízben is jelentették, hanem délnyugatra fordult és fedett terepen előnyomult Filtauig. Az olasz felderítő repülőgépek ezt a vonalat eddig elkerülték és most is csak véletlenül fedezték fel az abesszin csapat egyrészt, amikor Negelibehez értek. Az abesszinek elárulták magukat azzal, hogy tüzelni kezdtek a re-

pülőgépekre. Az olaszok a tüzelésre gépfegyvertüzzel válaszoltak, mire az egész vidék megélnéskült és az olaszoknak sikerült megállapítaniok az abesszinek átkaroló mozdulatát.

Addisz-Abeaból jelentik: Abesszin körökben azt hiszik, hogy az olaszok az utóbbi időben egyre sűrűsödő légitombázással támadásra ukarják ingerelni az abesszinek. Az abesszin felfogás szerint azért bombázták Dessziét, hogy a harcosok körében elkeseredést kelte-

mert a tekintetes úr megérkezett és...

A műrémület mihamar véget ért, mert megtalálta a gyerekeket s kétoldalt kézenfogva sietett velük, hogy azok meg-megszaladtak mellette. Büntudatos kis arcocskájuk tele volt ilyenkor maszatos, gyűrött és konok árvasággal.

*

De mi lehet az, hogy ebben a szépben nem látni sehol az árvákat?... Pistuka és Lajoska egyszerre eltűntek a cigánysorról, a kerítések mellől, a páskumról. Hol vannak, hol lehetnek?...

Nekem is hiányoztak a kis csavargók. Felöltözöttem és kimosakodva megindultam feléjük. A ház, a barnára festett nagyablakú ház, melyben laktak, s amely ideiglenes hajlékot adott a mérnököknek, amíg falun kellett lakniok, most olyan más, mint szokott lenni. Olyan nagyon bezárt és elkülönödött. Az ablakok fénylenek nagyon s új, díszes függönyök látszanak belől. A függőszárnyak között, az ék alakú nyílás közepén fekete asztalkán csillogó akvárium áll s benne ficánkodó aranyhalak. Hosszan bámulom őket. Majdnem megfedeztem az árvákról.

Hiszen hiába állok ott, sem Pistukát, sem Lajoskát nem látom. Hangjukat sem hallom. A kerítéshez állok s benézek a résen.

A verandán ül valaki. Szép, fehér és szőke asszony. Néha felnéz komolyan s finom vékony kezei röpködve mozdulnak: fel-le, fel-le... Valami színes holmin öltöget.

Varázosan szépnek tűnik. Nem tudok betelni vele. Tündérnek hiszem, vagy királykisasszonynak. Ki lehet ez, Istenem?... És hol vannak Pistukáké? Elköltöztek volna s ez a szép valaki jött helyükbe?...

Csak várok úntalanul s nézem az asszonyt. Fehér ruháját, szőke kontyát, szép tekintetét, mely akaratlanul is a kerítés felé rebben néha. Talán érzí, hogy két ámuló gyermek-szem tapad rá onnan.

Végre egy ismerős alak. Hornyákné tűnik elő az ajtóból. Vaskosan hintázó alakját most fehér kötény öleli, groteszkül hat valahogy, nevelhetnének van tőle. Ejnye-ejnye, Hornyákné, milyen lehajtott a feje s úgy vigyáz a lépteire, mint aki vizgázik a járásból. Bátoratlan tisztelet lappang arcan s valami eselédi dac, ami eddig nem volt meg benne.

Egyszer aztán megjelenik az ajtóban Pistuka s utána nyomban Lajoska is. Olyan különösök. Mintha nem azok volnának, akiket én ismerlek addig. Igen-igen tiszták, kifésültek. Kék ruhájuk gallérja fehér, mint a hó s keményre vasaltan ragyog.

Csupa szelídség rajtuk minden. Előbb megállanak, aztán lassan lépkednek a kert felé. A

varázsos idegen asszony követi őket pillantásával:

— Szépen játszatok. — mondja —, a ruhára vigyázzatok. Tiszta legyen. Én csak a tiszta gyerekeket szeretem...

S a kis fiúk most már még óvatosabban mennek a kert felé, mintha az idegen, szép, szőke lünder pillantása vezetné őket. És minden felül, akárcsak Hornyáknén, van rajtuk valami egészen új, alázatos és megható furcsaság, amely engem meglepő nyugtalansággal tölt el.

Nem merem őket megszólítani, de követem lépteiket a kerítésen kívül, a kert mellett. Öt-éves gyermek-lelkem részvetés vonzalmával megyek velük, hogy ők észre sem vesznek. Mikor már jó távol vagyunk a háztól s a ház varázsosan szép tündérétől, megszólítom őket:

— Pistá! Lajost! Lajoska!...

Csodálkozva kapják föl tekintetüket s éles szemük felfedezi az én két szemem csillogását a kerítés résében. Mintha mindenről megfeledkeztek volna, hét-három ugrással ott teremnek. Vidámak, hadonászók, s szemük, szájuk tele-ömlik kacagással.

— Gyere be! Gyere be játszani! — kiált Lajoska s már a palánk tetején terem.

Pisti azonban elkomolyodik. Felnéz a ház felé s riadtan húzza lefelé Lajost a palánkról.

— A ruhád! — mondja szemrehányóan. —

VÉDEKEZZÉK*)

a ragályos betegségek ellen!

A legtöbb ragályos betegség útját a szájüregben és a garaton át veszi. Ott hatolnak be a legkülönbözőbb bacillusok. A száj a bacillusoknak állandóan nyitott kapuja, a fertőző betegségek első állomása. Epen ezért rendkívül fontos a szájüreg fertőtlenítése. Ha szájvizébe néhány csepp DIANA sóborszeszt cseppent, kitűnő fertőtlenítő szájvizet kap, amelynek íze is rendkívül kellemes.

*) Szájürege fertőtlenítésére használjon

DIANA
SÓBORSZESZT!

nek és megdondolatlan támadásra bírják.

Egy abesszin hadvezér ezzel kapcsolatban a következőket mondotta:

— Ha az olaszoknak ez a szándékuk, tévednek. Az abesszinek csak akkor támadnak, ha a körülmények kilátást nyújtanak a sikerre. Ilyen utasítást adott a négus is. Felőlünk bombázzhatják Dessziét és akár Addisz-Abébat is: minket nem lehet felfingere'ni, mert mi mindenképpen megvárjuk a kedvező alkalmat a támadásra.

Graziant is felváltják rövidesen.

Rómából jelentik: Graziani tábornokot, a déli haderő főparancsnokát, olaszországi hadsereg főparancsnokká nevezték ki. Graziani azonban továbbra is Kelet-Afrikában marad, a déli haderő élén.

Tájdalmak? A S P I R I N

Sürgősen jelentkezzenek a választói listákból kimaradottak

December 1. óta Oradeán a városháza I. em. 10. sz. szobájában, a falvakban pedig a községházán, közszemlére vannak kitéve a választói névjegyzékek, minden polgárnak joga és alkalmának van tehát most arra, hogy meggyőződjék, benne van-e a neve a választói névjegyzékekben. Meg szokott ugyanis történni, hogy egyes polgárok a névjegyzékből kimaradnak vagy az időközben beállt változások nem vezették át keresztül a teljes adatokkal kiállított szavazói igazolványok készítésénél a választás alkalmával nem szavazhatnak.

Ezért tekintse minden magyar polgártársunk énmaga és magyar népe iránti szent kötelességének, hogy sürgősen meggyőződjék arról, benne van-e és ha idegen, helyes adatokaki szerepel-e a választói névjegyzékekben. De ezenkívül jelentkezniük kell mindazoknak:

- akik évközben lakást változtattak, hogy új lakásukat bejegyeztessék,
- akik vidékről, vagy más városból költöztek be és már egy éve ebben a városban laknak,
- akik a folyó évben betöltötték 21. éves életkorukat és így elérték a választói jogosultsághoz szükséges korhatárt.

A jelentkezés alkalmával mindenki vigye magával a következő okmányokat:

- Születési anyakönyvi kivonatát,
- állampolgársági bizonyítványát, vagy annak másolatát,
- egy bejelentő-lapot, hogy hol bír bejelentett lakással.

A községi választói listába való felvételhez azt is igazolni kell, hogy legalább egy éve a község területén lakik.

Különösen felhívjuk a női választók figyelmét, akik legalább 4 középiskolai képzettséggel bírnak és 21. élet betöltötték, hogy a községi választói listába leendő felvétel végett feltétlenül jelentkezzenek.

A női választóknak az anyakönyvi kivonaton, állampolgársági bizonylaton és bejelentő-lapon kívül még egy bizonyítványt is kell bemutatniuk, hogy 4 középiskolát elvégeztek.

Bizunk abban, hogy minden magyar ember megérti az idők szavát és sürgősen eleget tesz kötelességének. Mindennemű felvilágosítást meg lehet kapni a Magyar Párt irodájában, Str. Duca 9. sz. (volt olasz plébánia épülete).

Dr. MARKOVITS MANÓ,
megyei elnök h.

Dr. SOÓS ISTVAN,
városi elnök h.

ARVAY ÁRPÁD,
főtájtár.

Mikor lehet átadni az árukat a Karácsonyi Vásárra?

Az egész magyar társadalom által fokozott érdeklődéssel várt Karácsonyi Vásár előkészítő munkálatai a legerősebb tempóban folynak. A vásár kiállítási helyén, a Duca-utca 9. szám alatt a volt olasz plébánia épületében serény munkák kezdek végződik az átalakítás munkáját. Kőművesek, mázólok, szerelők, asztalosok sűrűnek-forgognak és szaktudásuk legjavával képezik ki a nemcsak szép kiállítási terem, hanem a kiállítási terem már magában külön látványosság lesz. Anyagi csín, izlés és szépség lesz benne észszesülvő, amit csak egy ilyen nagyszabású társadalmi megmozdulás tudna előteremteni.

A vásár technikai összeállítása már holnap megkezdődik. December 12-én, holnapután kezd meg ugyanis működését az a bizottság, amely a kiállításra és vásárra szánt árukat átveszi, osztályozza és elhelyezi. Ez azért a Karácsonyi Vásár rendezőbizottsága ezután kör fel mindenkit, hogy csütörtöktől kezdve hozza el és adja át áruját az átvéve bizottságnak, amely a Duca-utca 9. szám alatt működik mindennap délelőtt 10-1-ig és délután 4-6 óra között. Kívánatos, hogy mindenki minél előbb jelentkezze árujával, ne hogy utolsó napokban torlódás legyen.

Nekünk ezután... ezután nagyon jóknak kell lennünk, hogy szeressen az új mamánk... — teszi hozzá magyarázkodva s arcát odafolja a kerítés részéhez, hogy szemünk pillája majdnem összeér.

— Igen... jóknak kell lennünk... új mamánk van — mondja Lajoska is megszelídülten, mint valami kis szajkó s egymás mellett állva dicsekvő büszkeséggel néznek a részbe tapadt szemembe.

— Új mamátok van? — ámultam el s nem is tudtam egyebet mondani. Valami kifejezhetetlen új fogalommal bírkóztam. Új függönyök... Hornyákné új köténye. Aranyhalak... Szép ruhák... és módfelett nagy illedelmesség... Hát ez az, ha valakinek új mamája van?

Mihamar othagytam őket s ők ott maradtak illedelmes vigyázba állva, mint holmi apró katonák. Az élet katonáskái. Anyacsóknéknélküli tiszta kis katonák. Akik hadba indulnak... nos mi ellen?

A láthatatlan fekete lebegés ellen. Az anyacsókért. A jóságért és szeretetért, melyet az új mama... az új mama fog adni...

Olyan nehéz volt ezt elgondolni. Nehéz volt rájuk gondolni. És én mégis értelmetlenül, butácskán, könnyesen és szívfájósan egyre rájuk gondoltam.

Arra, hogy vajon árvák-e még most is, vagy már nem?...

A Liszt Ferenc Ének és Zenekar őszi hangversenyének nagy sikere

Az oradeai Liszt Ferenc Ének- és Zenekar egyre nagyobb tömegeket hódít meg magának, hatalmas, világvárosokba is beillő koncertjeivel. Vasárnap este is zsúfolásig megtelt a Központi Katolikus Legényegylet nagyterme közönséggel. S aki a hangversenyre eljött, nem bánta meg, mert valóban gyönyörű volt, amit ez a városunkban páratlanul álló együttes nyújtott. Minden műsora a zenefélték remekjeiből van összeválogatva s nagyközönség előtt máris igen népszerűvé lettek a zenei tekintetben legsúlyosabb operák és zeneművek klasszikus alkotásai. Egy-egy opera vagy oratoriumi rész előadása valóságos extázisba hozza a közönséget. A műsor első száma Kéhler Béla: Templomszentelési nyitánya volt. Sándor Edith, a dr. Pallády Leontinné zeneiskolájának tehetséges növendéke, néhány dallénekelte meglepő készséggel és bátorsággal. András Ede zeneanár, országos karnagy zongorakísérete mellett, Forró ünnepelték. Majd ismét a Liszt Ferenc Zenekar jelent meg az emelvényen és Verdi: Traviata operájából a nagy ábrándot adta elő. Végül a százötven tagú kórus Haydn: Teremtés című oratoriumának befejező részével hozta lázba a hallgatóságot. Valamennyi ének- és zeneszám betapítása és művészi előadása András Ede zeneanár, országos karnagy érdeme. Legközelebbi hangversenyét Liszt Ferenc emlékének szenteli a Liszt Ferenc Ének- és Zenekar. A jubileumi koncerten Liszt számos rapszódiaja és más mesterművei kerülnek majd műsorra. Tervek szerint március havában, a Katolikus Körben fog lejátszódni a nagyszabású zenei esemény.

Temetés. Tom bory Ernő 54 éves CFR főellenőr meghalt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz a központi halottak házában. (Erdélyi „Concordia”).

Az Építőiparosok Szövetsége felkéri a kötelekbe tartozó tagokat, valamint a más szakma körébe tartozó nem tag iparos társakat is, hogy a december 18-án este 7 órakor kezdődő gyakorlatias irányú román nyelvtanfolyamra a szövetség irodájában sürgősen beiratkozzanak szíveskedjenek. Bármely szakhoz és foglalkozáshoz tartozókat is különbség nélkül felvesszük. Havi tandíj 50 lei.

Férfi szabóiparosok gyűlése. Felkérjük a szindikátus kötelekbe tartozó összes férfi szabóiparosokat, hogy a folyó hó 12-én azaz csütörtökön este 8-9 órakor az iparoskör helyiségében tartandó gyűlésen, amelyen igen fontos szakmai ügyek kerülnek tárgyalásra, teljes számban és pontosan jelenjenek meg. Az elnökség.

A mozgószínházak műsora

Fórum: Halálos szerelem.
Apolló: Az alagút.
Omnia: Exmenyasszony
Heyman: „G” ügynök.

December 17-én lesz Marót Sándor újságírói jubileumestje a színházban

A magas színvonalú műsorban erdélyi és külföldi írók, előkelő nevű művészek és színészek szerepelnek. A Filharmoniai Társaság Mozart egyik legszebb művét adja elő Horváth Károly, a kiváló fiatal karnagy vezényletével.

Zoltikának már van cipője

Tizedik évében van Zoltika és jó tanuló, engedelmese kisfiú. Van még hat testvére, akik mind mosolygós, vidám gyerekek — és nagyranjárt, csodálkozó szemmel nézik Zoltikát a kórházi ágyon — mikor látogatába hozza édesanyja, vagy édesapja egyiküket, vagy másikat. Zoltika pedig ott pihen a hófehér párnákon, vézna mellecskéjén hidegvizes borogatás és az ápoló-néni olyan kedvesen mosolyog rá. Keveset beszél és nagyon halkán, de gyönyörű két sötét szemé olyan angyalos szépséggel ragyog, amíg mondja:

— Azért vagyok beteg, mert nem volt cipőm. Meztelenül jöttem, aztán azt mondta a doktorbácsi, hogy izületieszt kaptam, most meg szívburok-lobot.

Kis szünetet tart, aztán elmosolyodik:

— De most már van cipőm otthon! Mondta anyuka!

Az ápolónő elfordul, a szomszéd ágyban az a hatalmas acélember, akinek a veséjét figyelik az orvosok, összeszorítja a fogait és az öklét. A felesége, aki hetek óta virraszt a férje miatt aggodalomtól, előveszi a zsebkendőjét. De én csak állok Zoltika ágya mellett, fogom a színtelenre soványodott kezecskéjét és magyarázom neki:

— Mégis csak jó dolog betegnek lenni, ugye Zoltikám! A többiek ott a Duda-iskolában a számtan-leckén törlik a fejüket, neked pedig mennyi mindent tudsz! Hoznak ezek a kedves néni, bácsi, — ugye, csirkehéj is szabad enned már és finom citromos limonádét!

Zoltika elmosolyodik egy kicsikét huncutul, mikor azokra a cipős kis pajtasaira gondol, akik az iskolában a számtan-leckén törlik a fejüket. Aztán hirtelen elkomolyodik, még egy párnát kér, mert nagyon fáj az anygalkának eljegyzett tízezes szívecskéje. Sápadt, kicsi arca egy árnyalattal még sápadtabb lesz — aggódva figyel mindenki az ágya felé. De Zoltika újra felveti árnyas nagy pillait, — nem szól semmit, nagyon komolyan, nagyon távolra néz, lehet, hogy valami diadalmas futballcsalára gondol, amit abban a szép, otthoni cipőjében fog megvívni, — talán-talán már a csillagos mezők anygalkáival.

Mert Zoltikát az aradeai ingatlanrendő kórház második osztályán nem pénzért ápolják, hanem igazi krisztusi szeretetből. Munkájukért becsülik ott a fiúcska szüleit, — így került a nagybeteg gyermek ebbe a szobába, — ahol találkoztunk. És Zoltika sápadt, vértelen szájacskájával ezt üzeni a jószívű embereknek és jótékony-egyesületeknek:

— Drága jó néni és bácsi, — ne várjatok karácsonyig a téli ruha, téli cipő-ajándékokkal! Osszátok szét hamarabb! Szent Erzsébet-napján, vagy Mikuláskor! Hogy amikor a nagy hideg, a hó, a jég jön, hadd legyen a szegény gyerekek lábán cipő, vézna testükön meleg ruha, — ne dideregjenek karácsonyig. Igaz, hogy sokan kibírják a hideget, — de igen sokan vagyunk, akik későn kapjuk a karácsonyi ajándékot és már csak az angyalok iskolájában viselhetjük a szeretetből varrt melegruhát. Hiszen lehet azért karácsonykor is szeretetsomagokat adni, élelmiszert — és még egy melegruhát, meleg cipőt! De a hideg ellen nem a naptár szerint kell védekezni, hanem akkor, amikor halálra hűl a vézna kicsi testünk és addig kell védekeznünk, — amíg még nem késő!

A szomszédágyban fekvő acélember névnapj virágai odahajlanak Zoltika fölé és míg a kisfiú feje ólmos álommal pihen a párnán, egy piros rózsza szirmai halkán hullanak az éjjeliszekrény üveglapjára. (Cs. E.)

Asatumare kéri az szobor

Sanumare. Sz. katolikusok Drágó elnöke alatt a környékbeli papság

Drágos Auré. napi munkas egyes üzemek alatt tartott mullyozta, hogy az akkor is elítélendő közönség ilyen okjegyét, de nem jótékony. Mázium elől eltáv amely nem nemz tolikus tisztelté tethették el. Ezz rög katolikus ro

Seles Eugen. szemekkel emlék mely az ifjuság zet előtt.

Dr Pogacias beszédében a kö

— Óseim hit zek, akik a Boldo ták el onnan, ah becsületet, a hit résztény morált v lapokban gyermek ahol nagyrészt mutatják, hogy tetenes nevelésre.

Végül elhatá denek a kultusz használma, egy k zöröz katolikus

hatá teng

A franci

Londonból je lettük, hétfőn ny geri hatalom érte Sir Bolton Eyres ter vezeli, az E Davis, Franciaor nagykövet, Olasz Japant Nagamo t leten.

Baldwin üdv hogy minden kü sen körvonalazza londoni és wash meghosszabbítani az egyes hatalmak vetelt és célszerű Legnagyobb fon mennyiség, mint zásnak és szíves hadihajók számár renek leszállítását megszüntetését, v használatát.

Az előző e Eyres Monsell fo másik teremben sonnal és Edenne

A konferenci Dawis, amerikai hogy Amerika i shingtoni és lon lett viszonylagos zódéseknek elejté tengerészeti egyer vezetne. Javasolja jelenlegi haderő ő szálakkal való

Asatumarei görögkatolikusok kéri az eltávolított Mária-szobor visszaállítását

Satumare. Saját tud. A satumarei görög katolikusok Drágos Aurél esperes, szenátor elnöke alatt gyűlést tartottak, amelyen a környékbeli papság is nagy számban vett részt.

Drágos Aurél esperes megnyitójában a vasárnapi munkaszünettel foglalkozott, amit egyes üzemek nem tartanak be. A bőjti idő alatt tartott mulatságot is elítélte s kihangsúlyozta, hogy az ilyeneken való részvétel még akkor is elítélendő, ha az jótékony célú. Ha a közönség ilyen célra adni akar, vegye meg a jegyet, de nem menjen el. Ez lesz az igazi jótékonyosság. Majd kitért az állami főgimnázium elől eltávolított Mária-szobor ügyére, amely nem nemzeti jellegű, hanem tisztán katolikus tisztelettárgy, tehát csak tévedésből vitethették el. Ezzel mélyen megsértették a görög katolikus románságot is.

Seles Eugen gimnáziumi igazgató könnyes szemekkel emlékezett meg a Mária-szoborról, mely az ifjuság nevelése céljából állt az intézet előtt.

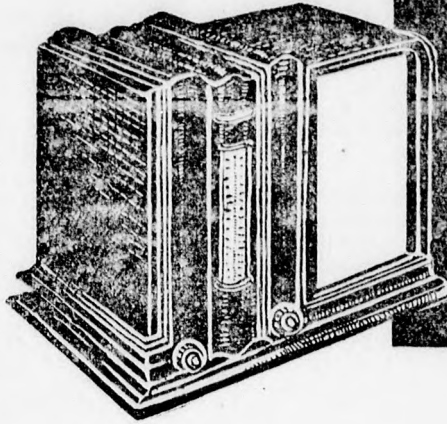
Dr. Pogácsas János volt prefektus megrázó beszédében a következőket mondotta:

— Őseim hitét támadták meg profán kezek, akik a Boldogságos Szűz szobrát távolították el onnan, ahol az ifju nemzedék lelkébe a becsületet, a hitet, a kötelességérzetet és a keresztény morált volt hivatva hirdetni. A napilapokban gyermekbűntettekről olvashatunk, ahol nagyrészt diákok a vádlottak. Ezek is mutatják, hogy milyen nagy szükség van az istenes nevelésre.

Végül elhatározták, hogy emlékiratot küldenek a kultuszminiszterhez s ha ez sem használna, egy küldöttség a király elé megy a görög katolikus románok sérelmével.

Standard

RADIO

SUPER 36

5+1 CSÖVEL

19-2000 M

TAVKAPCSOLO

FINOMBEÁLLÍTÁS

AZ ÖSSZE

MŰSZAKI ÚJÍTÁSOK

FIGYELEMBEVETÉVEL

SZERKESZTVE

SUPER 36 A MŰÉRTŐK KÉSZÜLÉKE!

Kapható: „Musica”, Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 1.
„Leonardo”, Oradea, Str. Avram Iancu 2. cégeknél.

Nagyfontosságú határozatokat hozott az öt tengeri hatalom értekezlete

A francia kormány hajlandó csökkenteni hajói tonnatartalmát s korlátozni a fegyverkezést

Londonból jelentik: Mint röviden jelentettük, hétfőn nyílt meg Londonban az öt tengeri hatalom értekezlete. Az angol küldöttséget Sir Bolton Eyles-Monsell, tengerészeti miniszter vezeti, az Egyesült Államokat Norman Davis, Franciaországot Corbin londoni francia nagykövét, Olaszországot Grandi nagykövét, Japán Nagamo táborszernök képviseli az értekezleten.

Baldwin üdvözlő beszédében javasolta, hogy minden küldöttség már a megnyitó ülésen körvonalazza álláspontját. Anglia kész a londoni és washingtoni egyezmények hatályát meghosszabbítani a nemzetközi viszonyok és az egyes hatalmak külön körülményei által közelebb és célszerűnek talált módosításokkal. Legnagyobb fontosságot tulajdonítja úgy a mennyiség, mint a minőség szerinti korlátozásnak és szívesen látná az összes nagyobb hadihajók számának, térfogatának, ágyukaliberének leszállítását s a búvárnaszádok teljes megszüntetését, vagy partizolgálatra való felhasználását.

Az elnöki emelvényt ezután Sir Bolton Eyles-Monsell foglalta el, míg Baldwin egy másik teremben tanácskozást kezdett Pettersonnal és Edennel.

A konferencia következő szónoka Norman Davis, amerikai kiküldött volt. Hangoztatta, hogy Amerika is szükségesnek tartja a washingtoni és londoni egyezményekben lefektetett viszonylagos korlátozást. Ezeknek a szerződéseknél elejtése felborítaná a nemzetközi tengerészeti egyensúlyt és féktelen versenyhez vezetne. Javasolja az amerikai, angol és japán jelenlegi haderő összetönni tartalmának husz százalékkal való leszállítását, de beleegyez ha

másképp nem lehetséges, a 15. 10. vagy 5 százalékos leszállításba is. Felolvasta ezután Roosevelt levelét, amelyben az elnök a három tengeri főhatalom haderejének csökkentését sürgeti.

Corbin francia követ a francia kormány leszerelési készségét hangoztatta. Kész arra, hogy csökkentse hajóhadának tonnatartalmát

s ágyúinak nagyságát és szívesen látná, ha tengeri, légi és szárazföldi fegyverkezés egyidejű korlátozásáról lehetne beszélni. Ezután Grandi beszélt Olaszország nevében. Az olasz kormány is el akarja kerülni a versenyt, a jelen pillanatban azonban figyelembe kell vennie azt a helyzetet, amelynek során a Népszövetség legtöbb állama vele szemben foglalt állást. Mindent el fog követni a konferencia sikere érdekében, a jelenlegi műszaki fejlődésre való tekintettel azonban nem hiszi, hogy hosszú időre érvényes megegyezést lehessen létrehozni.

Nagamo japán kiküldött igazságos és méltányos egyezményt kíván, amely tekintetbe vegye minden ország érdekeit. A világ tengeri nagyhatalmai közös

legfelsőbb határt állapítsanak meg

a tengeri haderők számára és azt ezután szigorúan tartásuk be. Az angol dominiumok csatlakoztak az anyaország álláspontjához.

Kairóban a diáklányok is megtámadták a rendőrséget

A zavargások megrendítették az kormány helyzetét s rövidesen lemond

Kairóból jelentik: Egyiptomban végsőkig feszült a helyzet. Hétfőn újra nagyszabású tüntetések voltak, amelyek egy halálos és ötven sebesült-áldozatot követeltek. Ez alkalommal első ízben fordult elő, hogy diáklányok is megtámadták a rendőrséget.

A diákok az egyetemi negyedből a belvárosba vonultak és utcájukban törtek, zúztak. A villamosokból, társas-gépkocsikból kiűzték az utasokat s a kocsikat felborították, majd felgyújtották. A rendőrök csaknem tehetetleneknek bizonyultak a túlerővel szemben, miután utasításuk volt, hogy fegyvereiket csak végső esetben használják. A diákok központi zúdítottak a rendőrökre, úgyhogy több helyen méris kényszerűen voltak fezzvert használni.

A karhatalom megerősítésére az összes környékbeli városokból Kairóba rendelték a rendőröket.

A kormány kiáltványt intézett a lakossághoz, hangoztatva, hogy szükség esetén a legszigorúbb rendszabályoktól sem riad vissza. A diákok elhatározták, hogy nem veszik figyelembe a felhívást.

Nessim pasa, az egyiptomi kormány elnöke tanácskozott az angol főbiztossal és közölte a kormány elhatározását, hogy visszaállítja az 1923 évi alkotmányt.

Az angol főbiztos tiltakozott az elhatározás ellen.

A kormány helyzete megrendült és úgy vélik, hogy 24 órán belül megtörténik Nessim pasa és kormányának lemondása.

A télek vegetatív idegrendszer zavarai és a gyomor- és bélmegbetegedések összefüggése

A gyomorhaj vizsgálatánál még mindig a szokásos próbareggel alkalmazzák az orvosi gyakorlatban. E módszerrel, ha meg is lehet állapítani a gyomorban lévő szekréciós elváltozásokat, de nem fedi, hogy ezek az elváltozások egy állandó bázist mutatnának. Ennek az eljárásnak az eredményét megdöntötte a Prof. Pavlov-féle kísérlet által igazolt tény, hogy lelki hatással fokozott gyomorsavtúltengést lehet előidézni és a Bickel-féle kísérlet, amely szerint szintén lelki hatással a sav túltengését meg is lehet szüntetni.

Az sem állja meg a helyét, hogy a gyomorfekélyeket erős savtúltengés idézi elő, mert normális gyomorsavnál is nagyon gyakori a gyomorfekély, viszont erős savtúltengéseknél sem fordul sűrűbben elő.

Amióta a röntgen sugarakkal sikerült láthatóvá tennünk az eleven gyomrot és működését, magától adódott volna, hogy mindazokra a kérdésekre, amelyekkel a sötétségben állottunk, világosságot derítsünk. A diagnosztikát tekintve, kétségtelen, hogy a röntgen hatalmas lökést adott a gyomor- és egyéb bajok felismeréséhez, már csak azért is, mert a szervi elváltozásoknak kétségtelen igazolását tudja nyújtani. A röntgen vizsgálat megállapítja a gyomorfekély helyét, az esetleges deformációt, a helyzeti és az alak elteréseket, a gyomorszájszűkületet, sőt azzal, hogy meg tudjuk figyelni a gyomor kiürülését, megállapítható a gyomor motorizmusa is.

Azonban jóval nagyobb számú betegségben szenvednek a betegek, mint amilyen betegségeket a röntgeneljárás ki lehet mutatni. Eppen a röntgen vizsgálatok alkalmával domborodott ki mind plasztikusabban az a tény, hogy a gyomorbetegség legnagyobb részben nem szervi gyomorhajban szenvednek, hanem nagyban megnövekedett azoknak a betegeknek a számaránya, akiknek borzalmas panaszaira semmiféle morfológiai elváltozás nem nyújt igazolást.

Sokáig azt hitték, hogy a Ganglion Coeliacum megbetegedése okozza a gyomorhajot; a felfogás tarthatatlanságát Wollwil megdöntötte és kimutatta, hogy röntgeneljárás megállapítható volt, hogy olyan szűkület, amelyeknek látszólag műtetre kellett volna kerülniük, csak ideges görcsös állapotok és így a műtét beavatkozás elkerülhető. Megemlítendő még, hogy noha szervi elváltozások felismerésénél a belgyógyászatban a röntgen minden más módszert felülmúl, a szervi elváltozások okaira és eredetére nézve felvilágosítást adni nem tud.

Ujabbban a Gatoscop segítségével módunkban áll közvetlen úton is betekintést nyerni a gyomorba és szemügyre venni a gyomor nyálkahártyáját. Gatoscoppal úgy egyszerű diszpepsziás panaszoknál, mint gastritis esetében tapasztalhattuk, hogy a gyomor nyálkahártyája erősen belövell, tehát határozottan anatómiai elváltozást kell megállapítani, amely a panaszokat morfológiai-igazolná, azonban, ha tekintetbe vesszük, hogy a vasomotorikus zavarok ennél feltűnőbb morfológiai elváltozásokat tudnak a test bármelyik részén létrehozni, amelyek kétségen kívül ideges eredetűek, akkor ideges eredetű gyomorhajoknál a Gatoscopnak a gyomorhajnyálkahártya erős belövelléséről szóló tudósítása sem fog számunkra sokat mondani.

Az emésztési traktuson általában kétféle működésbeli rendellenességet különböztetünk meg. Mégpedig egyfelől az emésztési nedvek kiválasztásának fokozódását és csökkenését, másfelől az emésztési traktus egyes részeinek rendellenes motorizmusát, gyorsult, illetve csökkent működését. Ilyen motorikus izgalmi jelenségeket láthatunk már a nyelőcső alsó részén is. Ennek gyakorlati fontossága abban rejlik, hogy a nyelőcső felső része kitágul, hogy alakjában szervi elváltozások jöhetnek létre, amelyek az illető ember pusztulásához vezethetnek. (Alkan) kísérletek igazolják, hogy a nyelőcső görcsös összehúzódása (Cardiospasmus) lelki eredetű is lehet. Ideges zavarokból származnak.

A görcsös állapot okozta elváltozások, amelyek az emésztési csatorna kezdetén is lehetnek, aránylag sokkal gyakrabban fordulnak elő a tápcsatorna központi részén: a gyomron. Itt adódik a legjobb alkalom, hogy rámutassunk arra, hogy a lelki bajok okozta működésbeli zavarok milyen mértékben vezethetnek a legsúlyosabb anatómiai elváltozásokra. A gyomron ily anatómiai elváltozás az erózió meg az ulcus, — keletkezésük magyarázatául egész sor elmélet szolgál, azonban újabb megjelent közleményekből, tényként megállapítható, hogy az összes tudósok, mindinkább ahhoz a felfogáshoz közelednek, hogy a gyomorbetegedések súlyos fajtái feltűnő kapcsolatban vannak az idegrendszerrel. Akik a felelős következtetésében a gyomornedv peptikus ha-

tásának vélik a legfőbb szerepet juttatni, azoknak már az előbb kifejtettek alapján rá kell jönniük arra, hogy a gyomornedv kiválasztása lelki behatás alatt áll (Bálin). Ha savbázis eltolódását vesszük a fekély eredeténél figyelembe, akkor itt konstitucionális tényezőre is gondolhatunk, azonban szervi megbetegedéseknél a konstitúció fogalma mindinkább revizióra szorul. — Steckhel megfigyelése alapján többször felhívta már a figyelmet arra, hogy a gyomorral és a belekkel kancsolasos megbetegedések mint lelki megbetegedések kifogyhatatlan kifejezési eszközökkel rendelkeznek, kétséget nem tűrően rámutatott arra, hogy ezeket az anatómiai leziókat, lelki tényező (szorongás), vagy annak ekvivalense hozhatja létre azzal, hogy fokozottan görcsös állapotokat idéz elő. Ennek megértéséhez szükséges előrebocsátanunk, hogy a gyomron, annak ellenére hogy anatómiailag egységes szerv, működésbelileg két különböző részt különböztetünk meg, az egyik az, amelyet fundusnak neveznek, mely főképpen az emésztőnedveket kiválasztó mirigyeket tartalmazza, a másik meg az antrum, a kiürítő, az eltávolító, tehát az a rész, melynek motorikus a feladata. — Természetes, hogy a motorikus izgalmaikat a gyomornak ezen a részén látjuk inkább érvényesülni, a motorikus izgalom azonban nem áll meg az antrumon, hanem továbbterjed magára a fundusra, sőt a fundus működésére és gyakran szekréciós hiperfunkcióval társul. Felvetjük a kérdést, hogy ez a hipersekreció folyamata-e a hipermotoritásnak vagy mindkettő ugyanabból az okból feltételezett. Erre vonatkozólag már kísérletek állanak rendelkezésünkre, melyek úgy látszik, azt igazolják, hogy e két különböző irányú működésbeli zavar egymástól függetlenül is létrejöhet. Az az izgalom, amely egyes belső szervekben ilyen hipermotoritást tud előidézni és amelyben az epholyagban és a bél alsó szakaszában görcsöket képes okozni, a gyomor egyes részeiben görcsöket annyira összeszorítja a kis ereket, hogy a gyomor a gyomorfallá táplálkozása folytán, jobban ki van téve regresszív nekrotikus folya-

matoknak. (Bergmann.) Kisebb eróziók gyakrabban előfordulnak a gyomor nyálkahártyáján és szekréciójánál, ezek azonban minden további nélkül meggyógyulnak. Különösen feltűnik, hogy eróziók inkább a gyomor nagy görbületénél találhatók, míg a fekélyek a kis görbületnél, illetőleg az atriium-körben jelentkeznek. Amennyiben szóba jöhetne a fokozott szekréció, annyiban a gyomorfekély keletkezéséhez való feltétel itt volna meg a legelső sorban. A különbség egy lelki izgalom hatására fellépő motorikus izgalom differenciálódásában van. — Minthogy az egész gyomron áthaladó kontrakciós hullám az atriium és az atriium környékén mélyebb és erőteljesebb, a peptikus fekély ezeken a helyeken nagyobb fokban talál alkalmas talajt a kifejlődésre a gyomornak egészen addig a részéig, ahol állandó kontrakciók szoktak lenni, tehát a pilorusnak (gyomorszájnak) mindkét irányában, ahol a valóságban is leggyakrabban keletkeznek gyomorfekélyek. Kétségtelen, hogy hozzájárulhat mindehhez egy hosszabb ideig tartó kontrakció, amely a sejtekben lévő nedvkeringést megejteti és ezzel alkalmasabbá teszi az emésztőnedvek támadó hatásának befogadására (Alcan) és ha figyelembe vesszük mindazt, amit a gyomorpepszián kezdve a fekélyig elmondottunk és ha ehhez hozzávesszük az ez irányban haladó morfológiai vizsgálatok eredményét is, akkor azt kell látnunk, hogy sem az érzéskör adatai — például a fájdalmak intenzitása, vagy lokalizációja tekintetében, sem a szekréciós ingadozásokból nem vonhatunk le olyan pozitív törvényszerűségeket, amelyek fajlagosan meghatároznák, hogy adott esetben fekélyről, vagy egyszerű diszpepsziás esetről van szó. Sőt e tekintetben röntgen-gép se adhat mindig megnyugtató választ. Igen gyakran láthatók már eróziók, amelyekkel ulcus előhírnének tekinthetünk. Összevonva le kell szögeznünk, hogy a gyomorhajok keletkezésében a lelek negatív idegrendszere igen nagy szerepet játszik; amelynek okozati bázisát az idegrendszer megbetegedésében kell keresnünk és gyógyíthatunk a nemrégiben Amerikában H. Molis és Ivata Sivata Nakamura által felfedezett gyógyóanyag és azoknak kivonata, melyből a „GASTRO D” készült, nagyszerű eredményeket mutat fel. — Tehát joggal megállapítható, hogy ez a szuverén gyógyszer a gyomor- és bélmegbetegedéseknél, sőt az egész emésztő apparátusra olyan hatással bír, hogy e legsúlyosabb természetű felsorolt megbetegedéseket és annak ideges természetű okait gyökeresen kigyógyítja, mert úgy az agykéreg állományaira, mint az egész vegetatív idegrendszerre rendkívüli hatással bír. Dr. S. R.

Új eljárás az örökösödési illetékek megállapítására és a részletek fizetésére

Bucurestiből jelentik, hogy a pénzügyminiszter kimerítő rendeletet fog intézni az összes pénzügyigazgatóságokhoz, amelyeket az örökösödési illetékek megállapításának és inkasszálsának új szabályairól is értesít.

Igen sokszor előfordult — írja a pénzügyminiszter, — hogy az örökség felbecsülését tartalmazó és a pénzügyigazgatóság által látalmazott jegyzőkönyvben foglalt örökségi illetékek megállapításáról csak óriási késekkel értesítették az örökösöket s emiatt súlyos veszteségek érték az államot, mert számos esetben lehetetlenné vált a hagyatéki illetékek behajtása. Ezért most szigorúan köteleességé teszem a pénzügyigazgatóság hagyatéki ügyosztályának, hogy a becslési jegyzőkönyv látalmazásától szá-

mitott tíz napon belül okvetlenül értesítse az illetékkiszabásról az örökösöket.

Ezután az örökösödési illetékeknek részletekben való fizetésére csak a pénzügyminiszterium adhat engedélyt. Az illetékkiszabás ellen beadott fellebbezéseket is sürgősen le kell tárgyalni.

Ugyanez a rendelet a bélyegilletékek, az autóforgalmi adók, a látványossági adók, a líst és más örlemények forgalmi adójának ellenőrzésére is nagyfontosságú szakaszokat tartalmaz.

Különösen a pénzügyintézeteket és más részvénytársaságokat érdekli a rendeletnek a bélyegtörvény 14. paragrafusát magyarázó része, amely a folyószámlák utáni bélyegilletékek leróására vonatkozik.

A törvény 4-ik fejezetének 20-ik bekezdése a fix fizetési listákon lerótt bélyegilletékekről tartalmaz fontos részleteket, amelyeknek pontos betartására a most aláírt rendelet szintén utasításokat ad.

Rendkívüli figyelmet érdemel a rendeletnek az a része is, hogy a kereskedők, az iparosok, a gyógyszerészek és a szállodatulajdonosok sürgősen mutassák be regisztrereiket a pénzügyigazgatóság forgalmiadó osztályán, annak megállapítása végett, hogy lerótták-e a regisztráponként 5 lei illetéket.

A gyógyszerészek a receptkönyv lapjai után fizetik az 5 leiket. Ez a miniszteri rendelet hétfőn még nem érkezett Oradeára, de valószínűleg holnap már az itteni adminisztráció is megkapja.

Sándor Imre:

KAT. IFJUSÁGI

IMAKÖNYV

II. kiadása.

Középiskolások számára egyedüli imakönyv egész Erdély területén, 440 oldal, szép egész vászonkötésben, aranynomással. Ara 60 lei.

Kapható könyvosztályunkban.

Az oradeai k...
tifuszban m...
lenőr, szemé...
erős férfi vo...
kir. hadnagy...
osztatlan rés...
ja: özv. id. ...
felesége: Leh...
János. Továb...
bory Anna; ...
Aranka és d...
valamint apó...
Vitek. Kővár...
cipe családok...
balálest már...
béten belül e...
erte. Két hét...
Tomhory Virg...
áldozata lett...
utján. Tombor...
polnájából sz...
oradeai temet...

éves jubileu...
pelte Rubrics...
mányzó püsp...
dulóját. Rubn...
nemesgondolk...
tudnak emelk...
kérdéseken s...
egyforma szer...
gondot fordít

jelentik: A leg...
totta Hauptma...
különlagos gyil...
Hauptman esa...
mosszektől, ha...
dönt.

Mindenki rem...
kellemetlen, d...
helytelen, laik...
csak egészségé...
vosi tudomán...
szakorvos

című könyvet...
Kivonat a gaz...
más ember t...
anyag- és ener...
jötte. — Az el...
zás okozta bel...
Az idegrendsze...
veseodények. —
pusai. — Miért...
elhízás megelő...
lése. — Táplál...
— A diétás fo...
rak. — Fogvas...
gyógyászati elj...

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldi: Egész évre 600, fél évre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 20 fillér.
Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.
Csak a válaszolásra megküldött levelekre válaszolunk.

Zürichi zárlat. Párizs 20.36 egynegyed, London 15.21 háromnegyed, Newyork 308.50, Brüsszel 51.95, Madrid 42.17 egynegyed, Amszterdam 209, Berlin 124.05, Bécs — schilling 57, Prága 12.77 fél, Varsó 58.17 fél, Belgrád 702.

Királyi kihallgatások. Bucuresti. Saját tud. A királyi tegnap kihallgatáson fogadta Titulescut s ebédén vendégül látta Jorgát. Délután fogadta Costinescu bankkormányzót és Brandsch Rudolf volt kisebbségi alminisztert.

Meghalt Tombory Ernő C. F. R. főellenőr. Az oradeai közpórházban hétfőn este 10 órakor tifusban meghalt Tombory Ernő CFR főellenőr, személyügyi főnök 54 éves korában. Elettérős férfi volt, aki a világháborút, mint cs. és kir. hadnagy harcolta végig. Halála varoszerző osztatlan részvételt keltett. Gyászolják édesanyja: öz. id. Tombory Virgíne Szmelány Bertá, felesége; Lehoczky Irén és gyermekeik Ernő és János. Továbbá testvérei: Viték Károlyné Tombory Anna; öz. dr. Barna Jánosné Tombory Aranka és dr. Tombory Béla oradeai plébános, valamint apósa dr. Lehotzky János és neje és a Viték, Köváry, Corget, Örményi, Szmelány, Accipe családok s messi kiterjedő rokonság. Ez a haláleset már a második súlyos csapás, ami pár héten belül ezt az előkelő satmarmegyeri családot érte. Két hét előtt temették el az elhunyt bátyját Tombory Virgilt Satumaren, aki szintén tifusz áldozata lett s akit már betegen kísért ki utolsó útján. Tombory Ernőt a közpórház halottas kapornájából szerdán délután 4 órakor temetik az oradeai temetőbe.

Rubnics Mihály rozsnyói püspök tízéves jubileuma. December 8-án ünnepelte Rubnics Mihály rozsnyói apostoli kormányzó püspökké szentelésének tízedik évfordulóját. Rubnics püspök egyike azoknak a nemsgondolkozású főpásztoroknak, akik felül tudnak emelkedni a politikai és nemzetiségi kérdéseken s minden hívőknek lelki javán egyforma szeretettel dolgoznak. Különösen sok gondot fordít az ifjuság megszervezésére.

Hauptmann mégis kivégzik. Washingtonból jelentik: A legfelsőbb szövetségi bíróság elutasította Hauptmann — Brunónak, a Lindbergh-bébi gyilkosának gyilkosságának fellebbezését. Ezek szerint Hauptmann csak akkor menekülhet meg a villamosasztól, ha a kegyelmi bíróság kedvezően dönt.

Aktuális orvosi könyv, mely mindenkit érdekel!

Mindenki réme az elhízás, amely nemcsak kellemetlen, de sokféle betegség előidézője. A helytelen, laikusok által ajánlott gyógykurák csak egészségét veszélyeztetik. A legújabb orvosi tudomány alapján írta dr. Lukács Pál szakorvos

Az elhízás és a soványító gyógykezelések

című könyvet. Ára 90 lei és portó.
Kivonat a gazdag tartalomjegyzékből: A normális emberi test. — A belső szekréció. — Az anyag- és energiforgalom. — Az elhízás létrejötte. — Az elhízás külső formái. — Az elhízás okozta belső elváltozások. — A szív és a tüdőrendszer. — Az elhízás különleges tünetesei. — Tüdő. — Emésztőszervek. — Pajzsmirigy. — Miért hizunk? Miért fogyunk? — Az elhízás megelőzése. — Az elhízás gyógykezelése. — Táplálkozás. — A fogvasztás módjai. — A diétás fogvasztási módszerek. — Ivókurák. — Fogvasztás izommunka által. — Vizgyógyászati eljárások, stb., stb.

Kapható az ERDELYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁBAN
Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5.

HÜLESÉES MEGBETEGEDÉSEK ELLEN

Flavisan

SAPIC S. A. PENTRU INDUSTRIA CHIMICĂ, BUCUREȘTI.

Esküvő. Boros István hírlapíró, az „Erdélyi Lapok” satumarei munkatársa és Kerekes Sárika szombaton esküdtek örök hűséget Baia-Maren. Az esketést Szőke Béla prépost végezte. Tanúk voltak: Gebédi Domokos vasúti főfelügyelő és Pálmai Sándor nyug. városi számvevő.

Lemondott Berlin főpolgármestere. Berlinből jelentik: Sahm dr. Berlin főpolgármestere benyújtotta lemondását. A polgármester lemondása hír szerint összefüggésben van a berlini közigazgatás újjászervezésére vonatkozó törvénnyel. Az új törvény a berlini közigazgatásban megszünteti a kettős rendszert. Frick belügyminiszter elfogadta a polgármester lemondását és utódául valószínűleg Lippert porosz állambiztost nevezi ki.

Kitiltották Berlinből az „Echo de Paris”. Berlinből jelentik: Az Echo de Paris című francia lapot kitiltották Berlinből. Az intézkedés oka az, hogy a lap vasárnapi számában a Német Távirati Iroda december 6-iki cáfolata ellenére ismételt az állította, hogy Hitler kihallgatáson fogadta a francia nagypár egyik képviselőjét. Ezenkívül újabb találgatásokat közöl Francois Poncetnak, Hitlerrel folytatott tanácskozásával kapcsolatban. Ezek a kombinációk minden alapot nélkülöznek s így a lap arról tesz tanúságot, hogy a népek egymás elleni uszítására törekszik.

Halálozások. öz. Panutescu Istváné szül. Sabău Rozália 60 éves korában Oradeán elhunyt. Temetése kedden délután volt Craiovan, a Sf. Nicolae templomból. — Morvay János 30 éves korában elhunyt. Temetése tegnap volt. — öz. Máthé Balázsné életének 87-ik évében elhunyt. Temetése kedden délután 3 órakor volt a 20 Aprilie utca 15 sz. gyászházban. — Pintér Sándor 37 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután fél 3 órakor lesz a Rulikovszky kápolnából. (Kegyelet).

Nagy zavargásokat rendezett Pekingben a kommunista párt. Pekingből jelentik: Pekingben hétfőn súlyos diákszavargások voltak az északkeleti függetlenség kikiáltása elleni tüntetésként. A diákok körülvették azt az épületet, melyben az északkeleti kormány hadügyminisztere tartózkodott. A rendőrség idejében kivonult a helyszínre s gumibotokkal szétverte a tüntetőket. A japán hatóságok azt állítják, hogy az északkeleti kormány elleni tüntetést a komintag és a kommunista párt szítja. Figyelmeztetnek, hogy ezek a tüntetések csak megnehezítik az északkeleti függetlenség kérdésében felmerült ellentétek rendezését. A kínai milícia egyébként visszavert egy nagyobb mandzsuriai csapatot, mely a Csahar és Jehol határán lévő Csü-juan ellen intézett támadást.

* **Leendő anyáknak** kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendszerben legyen, ami legegyszerűbben a régóta közmert természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával — reggel, éhgyomorra egy fél pohárral — érhető el. Az orvosok ajánlják.

A csehszlovákiai németek vezére Londonban. Londonból jelentik: Heinlein, a csehszlovákiai szudéta-németek vezére, Londonba érkezett, hogy a külügyminisztériumban vasárnap előadást tartson. A Daily Telegraph munkatársának Heinlein kijelentette, hogy Csehszlovákia németajku lakosságú része bármely közép-európai háborúban Európa Flandriája lenne. A szudéta németek hajlandók a cseh kormánnyal együttműködni a köztársaság érdekében, feltéve, hogy a kisebbségek sorsát megjavítják. Ez a békés megoldás utolsó lehetősége. Ha a németeket csalódások érik, a pártban a radikális elemek kerekednek felül.

Avonlőtte magát Szolnok város főmérnöke. Szolnokról jelentik: Hubay Ferenc, szolnoki városi főmérnök, hivatali szobájában felfelölte magát. Életveszélyes állapotban szállították kórházba. Hubayt nemrég a belügyminiszter felfüggesztette állásából Tóth polgármesterrel és Sárközy tanácsnokkal együtt.

Berzeviczy marad a Magyar Tudományos Akadémia elnöke. Budapestről jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia hétfőn délután rendkívüli összes ülést tartott, amelyen bemutatták Berzeviczy Albert lemondó levelét. Az összes ülés küldöttségileg arra kérte Berzeviczyt, hogy egyelőre vezesse tovább az Akadémia ügyeit. Berzeviczy Albert erre nézve ígéretet is tett.

48.000 halálos áldozat — hét év alatt. Anglia vezető katolikus hetilapja, a The Universe legutóbbi számában megdöbbentő adatokat közöl arról, hogy milyen áldozatokat kíván Angliában is az autózók sebesség-őrülete. Csak egy-két adat a The Universe felsorolásából: Aug. 2-án, mint „bankünnepen” szünetel a munka Angliában. Mégis ezen a napon is 161 embert öltek meg az autók és 5719-et sebesítettek meg. Szinte hihetetlenül hangzik, hogy az év első hét hónapjában 500 ártatlan gyermek halt meg autószerencsétlenség következtében. A Times, Anglia vezető napilapja, amelynek komolysága közzismert, szintén beszámol az utóbbi 7 esztendő autószerencsétlenségeiről. 1928 kezdetétől 1931 végéig nem kevesebb, mint 48.042 ember halt meg Angliában autószerencsétlenség következtében. A sebesültek száma 7 év alatt 1.418.192. Azaz naponta 555, óránként 23 szerencsétlenség. A hét esztendő fenti veszteségadatai a következőképpen oszlanak meg: *gyolagjárókra* esik 24.385 halott és 533.489 sebesült; *kerékpárosokra* 7235 halott és 292.090 sebesült; *autósokra* és motorkerékpárosokra 16.422 halott és 545.463 sebesült.

Megérkezett a magyar kormány kiküldötte Bucurestibe, a fizetési egyezmény megtárgyalására. Bucuresti. Saját tud. Tegnap Bucurestibe érkezett Takácsi miniszteri tanácsos, a magyar kormány kiküldötte, hogy megkezdje a tárgyalásokat a jelenlegi román-magyar fizetési egyezmény megváltoztatására.

Meggyilkolták a brazil olasz követség titkárát. Rio de Janeiróból jelentik: Brazília fővárosában rejtélyes gyilkosság történt. Eddig ismeretlen tettesek meggyilkolták Hugo Barbiani főhadnagyot, olasz követségi titkárt, aki az olasz haditengerészeti attasé bizalmas munkatársa volt. A fiatal diplomatát kedden reggel találták meg szobájában, meggyilkolva.

A szőlősgazdák országsszerte gyűléseket tartottak. Bucuresti. Saját tud. A szőlőtermelők országsszerte nagy gyűléseket tartottak, amelyeken tiltakoztak az ezen termelési ágat sújtó intézkedések ellen és hatalmas küldöttséget menesztettek Bucurestibe, hogy előadják kérésüket: hozzon a kormány új törvényeket, amelyek a szőlőtermelésnek kellő támogatást nyújtanak.

Ujra divat a vitorlášhajó. A tengerészek körében már régmúlt romantikának tekintik a vitorláš hajókkal való utazást. Finnországban azonban, úgy látszik, még vannak a tengerészromantika iránt fogékony emberek, mert Gustav Ericson, az egyik hajóstársaság tulajdonosa, újabban több vitorlást állított be utasszállításra. A vitorlášoknak nagy sikerük van, amennyiben a ráérő emberek szívesen tesznek rajtuk hajókirándulást. Úgy látszik azonban, hogy a romantikánál a halálfelelem mégis csak nagyobb, mert valamennyi vitorlást, az utasok kívánságára, egy-egy kisebb gőzhajó is követi, minden eshetőségre számítva.

Pakocs Károly:

Édua áldozata

Regény

Ara tüzve 105 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál

Minden Karácsonyfán
PETROVICI bonbon csüngjön, mert
minőségben utólérhetetlen.

Gyár és lerakat: Str. Alexandri 28.
Fioküzlet: B-dul Reg. Ferdinand 6.

De Valera hitvallása. A napisajtó elnallgatta, mint ahogy az ilyen dolgokat rendszeren el szokta hallgatni. De Valera, az ír szabadállam elnöke legutóbbi beszédében ezeket mondta: „A praktizáló katolikus elnevezést, amelyet szülőföldem-hosszabban lehet hallani a kontinensen, Írországnban nem ismerik. Mert Szent Patrik hazájában minden katolikus egyszerűen magától értetődőnek tartja, hogy vallási kötelezségeit hűen teljesítse. Nálunk mindenki megvan győződve arról, hogy csak a mélységes, gyakorlati kereszténység hozhat a nemzeteknek vallási, társadalmi és szociális békét.” — Ezeket Genfben mondta De Valera hazájáról...

Két és fél kiló aranyat és 9 kiló ezüstöt gyűjtöttek a bucuresti olaszok az ellenállásra. Saját tud. A bucuresti olasz kolónia vasárnap délután ülést tartott az olasz iskolában. Renato Tozzi, a bucuresti fascio titkára tartott beszédet. Az egész olasz népnek — mondta — hősies küzdelmet kell kifejtene a megtorlások hatásának kivédésére. E célból Bucurestiben gyűjtöttek 2 kg 300 gramm aranyat, 9 kg. ezüstöt és sok munkás felajánlotta keresménye egy részét. Ugo Sola követ felhívást intézett a bucuresti olaszokhoz, hogy mindenki adja be a világháborúból származó bronzérmeket, hogy azokból ágyukat önthessenek. Az olasz követ azután kért aranyat és fémet is.

Három hónapja szünetel a forgalom Treiscaune megye egyik legfontosabb utszakaszán. Tg.-Săuceșc. Saját tud. Treiscaune megye felső részén több mint három hónapja, hogy lebontották a Catalina község határában levő nagyhídat, mely a Feketeígyön vezetett át. Azóta három ízben szakították meg a munkát anyag- és pénzühiány miatt s jelenleg sem dolgozik a hídon senki. A Covasna—Tg.-Săuceșc-i utszakaszon teljesen elakadt a forgalom, közel husz községet csak nagy kerülőkkel lehet megközelíteni, mert a folyó medre olyan mélyen van, hogy az átkelés most már még vontatással sem lehetséges. A sok panasz dacára a megyei utépítő hivatal egyáltalán nem sürgeti a munkát.

Visszaadják az elvont italmérségi engedélyeket. Timișoara. Saját tud. Mint ismeretes, a bányászati metropolisban s annak környékén kilencvenkét italmérségi engedélyt vontak be azzal, hogy ezeket az engedélyeket semmisítse meg a pénzügyigazgatóság. A visszavont italmérségi engedélyek között huszonöt kereskedő is volt. Az engedélyek megvonása azzal az indoklással történt, hogy az illető vendéglősök és kereskedők nem vásároltak előírt mennyiségben monopolszeszt. A vendéglősök ipartársulata, illetve a vendégipari munkaadók szövetsége most emlékiratot terjesztett be a szeszmonopol-ügyek vezérigazgatóságához, az emlékiratot Niculescu-Ritznek, a Statu Negustorese központi elnökének küldötték meg. Ez aztán átadta a vezérigazgatóságnak azzal, hogy az érdekeltek elaget tettek a rendeletben előírt követelményeknek, mégis egzisztenciájukban ingatták meg őket. A monopolverezérigazgatóság erre táviratilag intézkedett arról, hogy a pénzügyigazgatóság minden büntető eljárás mellőzésével azonnal szolgáltassa vissza a megvont italmérségi engedélyeket.

Elbocsátja 1500 munkását salumareli Unio vagongyár. Saját tud. A városban nagy feltűnést keltett, hogy az Unio vagongyár összes munkásainak december 20-ára felmondott s karácsony előtt ezerötszáz munkás kenyérrel veszi. Állítólag a felmondás és üzembeszüntetés anyaghiány miatt történik, de január 15-én ismét üzembehelyezik a gyárat. A munkásokat, ha vissza is veszik majd, csak csoportokra osztva állítják őket ismét munkába.

A cillinder újra divatbajlott. Az angol lapok, mint a brit birodalom gazdasági fellendülésének csillogtatlan jelét említik, hogy a kocsogkalap divatbajlott, helyesebben újra kezdi elfoglalni régi helyét az angol gentleman ruháiban. Valóban könnyűszerrel meg lehet állapítani, hogy esténként a színházak és éjszaka az előkelő klubok fogasain tulnyomórészt cillinderké fényeskednek s kétségtelen az is, hogy az angol férfi-eleganciának ez az ősrégi idők óta elmaradhatatlan kelléke, csak a gazdasági válság kitörése idején kezdett veszíteni régi jogából.

Kitüntetés egyházi érdemekért. Timișoara. Saját tud. Kovács István dr. pápal prelatust, nagybecskereki plébánost és a jugoszláviai bányászati apostoli kormányzóság vikáriusát a Szent Száva-rend harmadosztályu jelvényével tüntették ki, egyházi érdemei elismerésül. Dr. Kovács Istvánnak Timișoarán sok ismerőse és tisztelője van, még abból az időből, amikor itt működött.

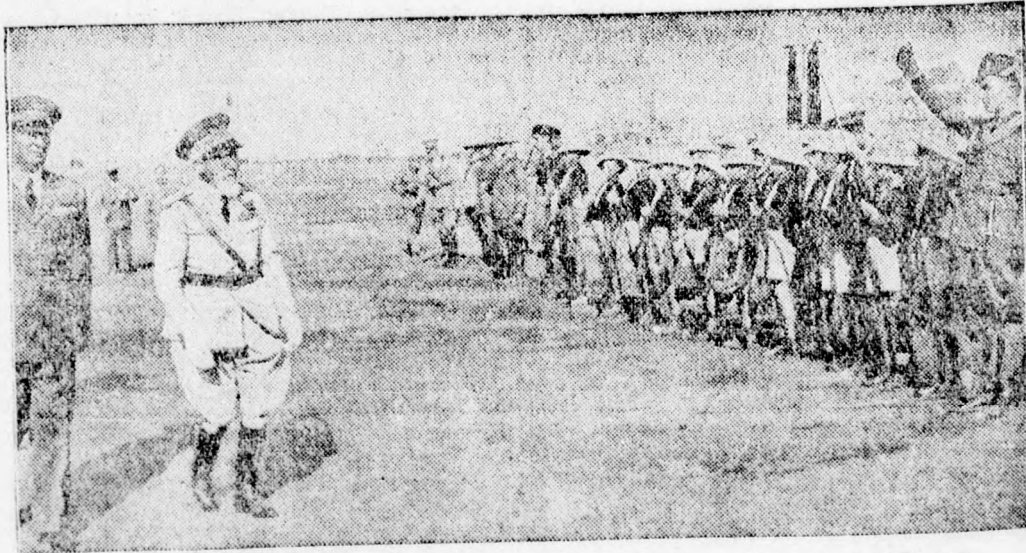
Ami Lenin is világosan látott. Lenin testvérének nemrégén történt halálával kapcsolatban érdekes beszélgetést elevenitettek fel a világlapok. A beszélgetés Lenin és egy katolikus pap között folyt le, aki Lenin fiatalkori ismerőse és barátja volt s Lenin testvére jegyezte azt fel. „Látod — szölte Lenin egy napon ehhez a pap-barátjához, — az emberiség napról-napra közeledik a szovjet felé. Csak idő kérdése, hogy a mi életformánk uralkodjék mindenütt. Meggyőződéseim azonban, hogy a jelenleg fennálló intézmények közül a katolikus egyház és csakis ez, akkor is fenn fog maradni. A katolikus egyházban a püspök, a pápa nem hercegnek, királynak vagy cárnak születnek; aki a katolikus egyházban vezető lesz, annak hivatása van ehhez a vezetéshöz. A katolicizmus rendelkezik azokkal az erőforrásokkal, amelyek kétezer év óta ellenálltak minden ostromnak és a jövőben sem győzheti le semmiféle hatalom...”

Tartalékos tisztek elitelése. Tudósítónk jelentti: a cluj-i hadbíroság 2—2 havi fogházbüntetésre ítelt több tartalékos tiszteket, mert nem láttamozták katonai lívretjüket. Az elléltek között a következők vannak: Váro József főhadnagy, Nasta István főhadnagy, Rácz Ferenc főhadnagy, Mándi Zoltán főhadnagy, Gheorghescu Nicolae hadnagy, Popescu Marin Dragnea hadnagy, Szakay Mihály hadnagy, Petrescu D. Virgil hadnagy, Ster Emil hadnagy, Balos Desideriu hadnagy és Ványolós Janos hadnagy.

London polgármestere ünnepélyes keretek között avatta fel az angol főváros legújabb földalatti villamos állomását.

Képünkön a polgármester előtt (második sor közepén) pallost és jogart visznek a hatalom jelvényeiképpen.

De Bono marsall Kelet-Afrikában elbúcsúzik az ifju fasisztáktól.

Aszmarából való eltávozásá előtt De Bono marsall meleg szavakkal búcsúzott el a Kelet-Afrikában szolgálatot teljesítő ifju fasisztáktól. De Bono aztóta már megérkezett Rómába.

*** Étvágytalanságnál,** gyomorhurutnál, gastrikus láznál, bélrekedésnél, emésztési renyhéségnél, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány számos uttörője megállapította, hogy a Ferenc József víz abszolút megbízható hashajtó s ezért az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél állandóan alkalmazható. Az orvosok ajánlják.

Az anyai szeretet győzelme. Bécsből jelentik: Brehm híres művében számtalan esetet sorol fel, amely az állatok különös ragaszkodásáról szól, amint kicsinyeiket az önfeláldozás legvégső határáig megvédik. Így történt a minap, hogy egy ló gyenge csikójával egy dombon tavartalan nyugalomban legelészett. A csikó fékvesztett kedvében végigugrálta a dombot, leszaladt a völgybe, ahol viszont jövevény láttára a felbőszült bika üldözni kezdte a csikót, amely éktelen nyaritással tudtára adta anyjának, hogy veszélyben van. Az anyaló vágatva rohant a veszély helyére, ahol a felbőszült bika öklelő szarvaival találta magát szemközt. A helyzet veszélyét felismerve, hátát fordította a bikának és jól irányzott rugással homlokocscapta. A bika megtorpant, de újból nekirepült a lónak, amely ekkor már páros lábbal úgy homlokocscapta a bikát, hogy az összerogyott és nyomban kimúlt.

Minden katolikusnak meg kell ismerkednie szent hite kulturértékével
Még ma rendeljük meg a KATOLIKUS LEXIKONT!

Veszedelemes gyujtogató rettegésben tart egy székely községet. Tg.-Săuceșc. Saját tud. Tinoasa községben az ősz folyamán a falu egyik legjobb gazdájának a csűrét éppen akkor gyujtották fel, amikor befejeződött a betakarítás. A csendőrség hetekig nyomozott a tettes után, de eredménytelenül s már-már az ősi tüzet, mikor a napokban a falu három másik gazdájának csűrében bádogdobozba foglalt petróleumos kanócot találtak s azon az éjszakán Kondráth Gyula gazdánál meggyült a csűr. A tüzet idejében észrevették, lokalizálták s megállapították, hogy ott is petróleumos kanóccal történt a gyujtogatás. Azóta az egész falu állandó félelmek között él s a csendőrség erőiesen hozzálépett a nyomozáshoz. Minden valószínűség szerint egy beteges hajlamu ember lehet a gyujtogató.

Megjelent a Képes Krónika szépirodalmi, művészeti és társadalmi folyóirat legújabb száma, gazdag tartalommal. Főbb cikkei közül megemlítjük: Márjár Viktor: A tél küszöbén, Havas István: Az első nap (novella), Székely László: A vágy a vágyam... (vers), Rónai Kázmér: Téli tárlat a műcsarnokban, Beczassy Judit: A kegyelmes úr kabátja (novella), Gáspár Jenő: Ver Sacrum (regényfolytatás), Mihály László: Petrovási Gyula a magyar templomok nemes építőmestere Kelemen Géza: A jó ötlet (novella), Nadányi Zoltán verse. Divat-, színház-, film-, rádió-, kézimunka-, keresztrejtvény-, kozmetika-, konyhaművészet-, stb. stb. rovatok teszik érdekessé és változatossá ezt a pompásan szerkesztett folyóiratot. Előfizetési ára Romániában: egy évre 350 lei, félévre 180 lei, negyedévre 100 lei. Megrendelhető az Erdélyi Lapok kiadóhivatalában, az összeg előzetes megküldése által. Mutatványssá-mot bárkinek díjmentesen küldünk.

A
IS

A tör...
nál kisebb...
hatók for...
ecet gyár...
gedve azo...
tartalmuk...
zónában t...
E ter...
borok vé...
versenyb...
divó és b...
rai, melye...
fokú de ...

A jav...
és borral...
bor édesít...
melő állan...

A tör...
pázott. Ne...
let az eg...
természet...
fel a bor...
zést üzlet...
nak mind...
kell, ha c...
tönkremer...
kell megk...
felette áll...
azzal, hog...
oly termé...
föld előtt...
erősebb és...
kás borok...
földön elh...
tehát a ro...
a bornak...
besűrített...
megenged...
tellené le...
lamok fog...
bor, haner...
kielegíteni...
tíltó rende...
lehet a sz...
A 22. §.
toztatandó

A bor...
meg a tör...
mében em...
ból készit...
tárgyalja...
kat. Ezek...
az ecet er...
be felveem...
(koncentrá...
centrálva...
kor lehele...
s sürített...
jobb borte...
rad azon...
melyek ol...
igen alacs...
hetik az e...
iténé a v...
különböző...
zött. Ha a...
szállított...
megbírja...
rendelt ale...
lőmény ál...
vidékére is...
felhigitása...
az ó-király...
nyugatibb...
vidékre is...
betetlenné...
borai ecet...
Alkalm...
cel csak...
ben árusít...

KÖZGAZDASÁG

A szőlőtörvény-javaslat ismertetése és bírálata

Közi: Dr Kaczián Kálmán.

II.

A törvényjavaslat 21. §-a szerint a 9 foknál kisebb alkoholtartalmú borok nem bocsáthatók forgalomba. Ezek csak borpárlatra, vagy ecet gyártására használhatók fel. Meg van engedve azonban ezeknek keverése és így alkoholtartalmuknak felerősítése ugyanazon bortermő zónában termelt jobb borokkal.

E rendelkezés nagyban szolgálja a hegyborok védelmét, mert ennek betartásával a versenytől kimaradnának az ó-királyságban divó és burján módjára növő direkttermők borai, melyeket sík vidéken termelnek s alacsonyfokú, de nagy tömegű bort adnak.

A javaslat 22. §-a tiltja a must besűritését és borral való keverését, mit a kereskedelem a bor édesítése céljából csaknem minden bortermelő államban megkíván és tiltva sehol sincs.

A törvényjavaslatnak e rendelkezése elhibázott. Nem térünk itt arra ki, hogy e művelet az egészségre nem hátrányos, mert a legtermészetesebb édesítőt, a szőlőcukrot használja fel a bor savanyának tompítására. E rendelkezést üzleti szempontból kell bírálni. Romániának mindig borfeleslege lesz. Ezt exportálni kell, ha csak azt nem akarja, hogy bortermelői tönkremenjenek. Az exportban oly államokkal kell megküzdenie, melyek a szőlőkultúrában felette állanak. Nem szabad e hátrányt fokozni azzal, hogy törvényileg megtiltassék a bornak oly természetű kezelése, ami borunkat a külföld előtt kelendőbbé teszi. A világ piaca az erősebb és édeskes, de legalább is nem savanykás borokat kéri, a savanyú bort italként külföldön elhelyezni pedig teljesen lehetetlen. Ha tehát a romániai bortermelők el lesznek tiltva a bornak oly módon való édesítésétől, amit a besűritett musttal minden bortermő állam megenged, úgy a romániai bor exportja lehetetlenné lesz téve, mert az importra szoruló államok fogyasztóinak igényét nem a romániai bor, hanem azok a más országbeli borok fogják kielégíteni, hol a bor ily természetű édesítése tiltó rendelkezésbe nem ütközik. Ez pedig nem lehet a szőlő védelmét célzó törvény szándéka. A 22. §. tehát ellenkező értelemben megváltoztatandó.

A bor fogyasztására új területet nyitna meg a törvényjavaslat 24. §-a, melynek értelmében emberi használatra szánt ecet csak borból készíthető. A javaslat egészen a 37. §-ig tárgyalja az ecetkészítésre vonatkozó szabályokat. Ezek közül a 29. §. kíván módosítást, mely az ecet erősségét fok szerint meghatározza. Ebből felveendő lenne, hogy az ecet töményítése (koncentrációja) tilos. Ha ugyanis az ecet koncentrációja lesz, vagyis ecetfoka felemelve, akkor lehetetlenné válik annak ellenőrzése, hogy a sűrített ecet borból készült-e? Ezenkívül a jobb bortermő vidékeken az ecetgyártás lemarad azon vidékek ecetgyártásának versenyében, melyek olcsó direkttermők silány minőségű és igen alacsony áron vásárolható borából készíthetik az ecetet. Egyedül a fuvarköltség egyenlítő a verseny esélyeinek aránytalanságát a különböző borvidékeken létező ecetgyárak között. Ha azonban a fuvarköltség messze földről szállított ecetnél lecsökken, mert a töményecet megbírja azt a vasuti fuvart, mit a fogyasztásra rendelt alacsonyfokú ecet el nem viselhet, úgy tömény állapotban az ország legtávolabbi borvidékére is eljut az ecet, hol annak vízzel való felhígítása már költséget nem jelent. Így pld. az ó-királyságbeli ecetgyárak az ország legnyugatibb határára, az Ermelléken levő borvidékre is be fogják áruikat vinni és így lehetetlenné teszik, hogy e borvidék silányabb borai ecetgyártásra felhasználhatók legyenek.

Alkalmatlan a 32. §. is, mely szerint az ecet csak dugaszolt, címkézett és lezárt üvegekben árusítható. A címkéken fel kell tüntetni a

termelő nevét stb. E kikötések feleslegesen drágítanak meg az ecetnek a legszegényebb embereknek is nélkülözhetetlen közfogyasztási cikknek árát.

A szőlőkre vonatkozó több érdemi rendelkezés nincs is. E szükségszerűségeit azonban kiegészíti a törvényjavaslat a büntető rendelkezéseknél. Míg a szőlők ültetése, védelme, stb. 6 rövid §-ba van beszorítva, addig e §-okban foglalt rendelkezések ellen vétőkkel szemben 12 szakasz tartalmazza a megtorló intézkedéseket.

De lássuk a részleteket.

A javaslat 42. §-a szerint 2000—25.000 leig büntetendő, aki a szőlők ültetésére, pótlására vonatkozó szabályokat megszegi. Vegyünk

néhány példát. A javaslat szerint a pótlások engedély nélkül eszközölhetők, ha a tőkék hiánya nem nagyobb 25%-nál. A pótlást felülvizsgáló hatósági közeg azonban azt fogja megállapítani, hogy a hiány 26% volt, úgy a feljelentett szőlőbirtokos ellen a bíróság nem szabhat ki kisebb büntetést, mint 2000 lei, mert a büntetés minimumául ezt állapítja meg a törvény. Másik eset: akár véletlenül, akár valamilyen munkás einézése, vagy rosszdulata folytán egy szőlő direkttermő vesszőt szőlőben elültetnek, vagy riparia-alanyaim közé szőlőiskolámba betesznek. — legkisebb büntetés 2000 lei. Ezen csak túl mehet a bírói ítélet egészen 25.000 leig; alá nem szállhat.

E súlyos pénzbüntetéseket még elviselhetlenebbé teszi a 16. §-nak az a rendelkezése, hogy a kihágást megállapító tisztviselő által felvett jegyzőkönyv feltétlen bizonyító erővel bír a bíróság előtt. Nincs tehát helye annak a bizonyításnak, hogy téves, vagy valótlan adatot tartalmaz a jegyzőkönyv. Csak az esetben támadható meg e jegyzőkönyv, ha annak megamisított voltának bizonyítását meri vállalni a feljelentett termelő. Egy elbánás alá veszi tehát e törvényjavaslat a kihágó szőlőgazdákat a csempészekkel és a feketeszest gyártókkal.

Folyt. köv.

A jövő évi idény elejére mélypontra süllyed a világ búzakészletének mennyisége

A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet érdekes adatai a búza világti helyzetéről

Mint általánosan ismeretes, a világ gabona-termelő államainak közössége megalapította a Nemzetközi Mezőgazdasági Intézetet, mely Rómában székel s a legkomolyabb megítélés szerint is igen nagyszabású, értékes tevékenységet fejt ki. Munkájának eredményéről, megfigyeléseiről és tapasztalatairól időszakonként kiadó jelentéseket bocsájt közre, melyeknek különös érdekességet kölcsönöznek a világ gabonatermelésére és a nemzetközi gabonapiac helyzetére vonatkozó bázisadatok pontos sával összegyűjtött statisztikai adatai.

A termelők tömegei jól tudják, hogy a gabonáruk kialakulása igen nagy részben a termelés mennyiségétől függ s az utóbbi évek folyamán több ízben volt olyan túltermelés és ennek következtében túlkínálat, mely az árakat lemorzsolta s komoly formában vetette fel a kérdést: érdemes-e, kifizető-e kenyértermeléssel foglalkozni. Mindenki előtt ismeretes tény, hogy pár évvel ezelőtt az amerikai nagytermelők hajórakományszámra süllyesztették a tengerbe a kereskedelmi szempontból feleslegesen készült búzakészleteket, mert a gabonakészletek értékesítése az áringadozás és megcsappant kereslet miatt szerfölött bizonytalanává vált.

Most ez a helyzet előnyösen megváltozott. Az idei búzatermés, mint ez a nemzetközi mezőgazdasági intézet jelentéséből kitűnik, a leggyöngébb volt 1924 óta s összmenyisége 919 millió mázsát tett ki a két év előtti 992 millió mázsa termékkel szemben. Ennek ellenére az idei világtermés még mindig 30 millió mázsával nagyobb, mint az 1923/27. átlaga és 80 millió mázsával mulja felül az 1928/32. évek átlagát is. A nemzetközi búzapiac szempontjából a legfontosabb a római intézetnek az a megállapítása, hogy éveken át tartó jó termések után az első eset, hogy a búzát exportáló államok gyenge termésről számoljanak be, amely mindössze 4 százalékkal haladja meg világviszonylatban a múlt évi termést. Ebben a gazdasági évben ugyanis az exportállamok mindössze 218 millió mázsát exportáltak, a tavalyi 244 s a két év előtti 306 millió mázsával szemben. Ennek természetesen következménye, hogy a világ látható búzakészlete, amely exportcélkat szolgál, a tavalyi mennyiséghez képest 26 millió mázsával — vagyis 11 százalékkal — csökkent, s így azok a nagy készletek, amelyek a világ búzapiacán a leromlás nagy részben felidéztek s a piacot azóta is állandóan

nyomták, végre érezhető mértékben zsugorodni kezdenek. A római intézet kimutatása szerint ugyanis a látható exportkészletek 218 millió mázsát tesznek ki, ebből 100 millió mázsa az óbúza és 118 millió mázsa az újbúza, mivel azonban az importállamok szükséglete előreláthatólag magasabb lesz, mint tavaly, amikor 144 millió mázsát importáltak s körülbelül 147 millió mázsára becsülhető, ebből következik, hogy az idei termés az importszükséglet fedezésére nem lesz elegendő, hanem a régi búzakészletekből is körülbelül 30 millió mázsára lesz szükség. A jövő évi kampány elején tehát a világ búzakészleteinek mennyisége előreláthatólag rekordmennyiségre, 70 millió mázsára süllyed s mivel több mint valószínű, hogy Oroszország a most következő években még nem lesz abban a helyzetben, hogy lényeges mennyiségeket tudjon exportálni, az a nyomás, amelyet különösen a Farm Board és a kanadai Wheat Pool hatalmas készletei gyakoroltak a világ búzapiacán hetek óta megfigyelhető, csak részben vezethető vissza háborús okokra, jelentős részben a készletek előrelátható apadásának tudható be.

Legszebb KORDA-könyvek:

Csávossy: Egy sir a Duna felett	55 lei
Ijjas: Názareti	85 "
Veremund: A lélek párbeszéde Istennel	30 "
Krane: Maga Peccatrix (regény) fve	110 "
	ktve 155 "
Müller: Ferrero M. Benigna Consolata	fve 95 "
Müller: Ferrero M. Benigna Consolata	ktve 135 "
Ijjas: Szienai legenda (regény) fve	70 "
	ktve 105 "
Csávossy: Örök igazságok	fve 235 "
	ktve 305 "
Plus-Zsamár: Kereszt királyi utja	ktve 130 "
Plus: Hogyan imádkozzunk	45 "
Herwig: Farkasok között	55 "
Tissot: Hibáink jórafordításának művészet	80 "
Pakocs: Edua áldozata (regény)	130 "
Csávossy: Jézus Szíve Elmékedések	55 "
Boue: Mit rejt a jövő?	35 "

Vidéki megrendeléseknél plus 15 lei portó.
Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL.

